ԺԷ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4310 ԱՊՐԻԼ 28/11 ՄԱՅԻՍ 1900 ՈՒՐԲԱԹ 12 ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ 1318 ԺԷ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4310

درعلیه‌ده غلطه‌ده (آرەولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորաշունեանց խան

Les annonces sont reçue
à la Direction du Journal "AREVELK"
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ և է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան.	140 Ղրշ.
» »	վեցամսեայ.	70 »
» »	եռամսեայ.	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան.	40 Ֆրն.
» »	վեցամսեայ.	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:

Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի:

Մանրամասնութեանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Մնել, մեծնալ, ծերանալ, ահա անդրդուելի օրէնքը որ տիեզերքը կը վարէ անսկիզբ և անվախճան ժամանակներու ընթացքին մէջ։

Երբ սա ծերացած ցեղը որ լատին ցեղ կը կոչուի և որուն ամէնէն ընտիր ու ազնուական և դեռ ամէնէն առոյգ շառաւիղը, Ֆրանսա, հակառակ իր կազմակերպած համազգային ցուցահանդէսին սփռած ակնախտիղ և շլացուցիչ փայլին, որ կարծես վերջալոյսի մը միստիքական վեհապանծ շուքը կը տարածէ պատմական ճակատագրականութեան մը հաւատացողին աչքին, փառաւորոյս ընտանիքի մը բոլոր երեւոյթները կ'ընծայէ, խիստ ուշագրաւ է նկատի առնել և ուսումնասիրել անկլօ սաքսոն ցեղին գերման ճիւղաւորութեան ընթացքը քաղաքական և տնտեսական կրկին ասպարէզներուն վրայ։

Ոչ ոք կարող է ուրանալ այսօր սա ճշմարտութիւնը թէ վաճառականութիւն և արուեստք հսկայաքայլ կ'ընթանան Գերմանիոյ մէջ, որուն մրցումը ճակատագրական յաղթանակի մը անդրդուելի դրօշմը կը կրէ նոյն իսկ լատին ցեղէ շատ աւելի կորով ու մրցելու ընդունակ անկլօ սաքսոն ցեղին անդրանիկ ճիւղին, Ալպիոնի զաւակաց համար։

Սակայն աններելի սխալ մը պիտի ըլլար կարծել թէ Գերմանիա՝ իր տնտեսագիտական յաջողութենէն գինովցած՝ մասնաւոր նպատակ մը ունի Մեծն Բրիտանիոյ առեւտրական և ճարտարագործական և բատ այնմ քաղաքական վարկը կործանելու։ Ազգերն ալ անհատներուն պէս, այն ատեն միայն անհատական խնդիրներով կը զբաղին երբ ուրիշ որ և է օգտակար գործ չունին ընելիք։ Բայց Գերմանիա և անոր գործունեայ տիրապետը գիտեն թէ գործունէութեան գերագոյնը, փոխանակ ուրիշով զբաղելու, միայն իր գործին պարապելուն մէջ կը կայանայ։ Եւ յետոյ Գերմանիոյ՝ առեւտրական և արուեստագործական կռուանին վրայ տարած յաղթանակները, ոչ թէ Անգլիայէն խլուած ու կողոպտուած հարստութիւններ են, այլ միայն լայն բաժին մը զոր Գերմանիա կ'իւրացնէ այն ոչ նուազ ընդարձակ յաջողութիւններէն զորս Անգլիա՝ շնորհիւ իր ցեղին յատուկ ձեռներէց ոգւոյն և այլ յատկութեանց՝ ձեռք կը ձգէ աշխարհիս զանազան մասերուն մէջ, մանաւանդ ի հնաս լատին ցեղին։

Եւ այս բանը զարմանալի չէ բնաւ. նոյն բանը չէ՞ պատահիր նաեւ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու ժողովուրդին համար, որ նոյն բրիտանական արիւնէն սերած, աշխարհի ամէն կողմը, երբ կատարելագործեալ ցեղի մը նորաթիթ շառաւիղը, իր երիտասարդական թափն ու աւիւնը կը հաստատէ, երէկ իր կտսեր եղբայրը՝ Անգլիան՝ և այսօր լատինական սպառած և տկարացած արիւնին ամէնէն դիւցազնական երակը՝ Սպանիան՝ ակնթարթի մը մէջ սպունգի նման քամելով։

Եթէ պատահական խնդիրներ կարող են սակայն միեւնոյն ցեղին պատկանող Բրիտանները, Գերմանները և Ամերիկացիները իրարու մրցակից ընել սա կամ նա պարագային մէջ, պէտք չէ հաւատալ թէ այդ երեք ազգերը որ և է շահ մը ունին սկզբամբ իրարու ոսոխ հանդիսանալու։ Արիւնի համերաշխութիւնը այնքան ալ զգացման խնդիր չէ որքան կը կարծուի։ Ընկերաբանական աւելի լուրջ պատճառներ արգելք կ'ըլլան որ գործելու և մտածելու միեւնոյն եղանակը ունեցող հասարակութիւններ իրարու դէմ ելլելու անմիտ փորձեր ընեն։

Աշխարհը բաւական լայն է և երբ, ընկերաբանական այս կամ այն պատճառաւ, գերակշռութեան իրաւունքէն զրկուած լատինական ազգեր կան ու կը մնան՝ իր տկար ձեռքերուն մէջ ամփոփած ինչ ինչ բարիքները տակաւ առ տակաւ աւելի զօրեղ համայնքներու յանձնելու համար, այս վերջինները իրենց ժամանակը չեն կորսնցներ փոխանակ դիւրաւ քաղելի բարիքները հետապնդելու իրարու հետ կռուելու համար։

Ահա այսպէս, երբ Թրանսվալեան պատերազմը բոլոր Անգլիոյ նախանձորդ ազգերու, ինչպէս Ռուսիա և Ֆրանսա, երեւակայութիւնը, մանաւանդ գերմանական միջամտութեան մը կարելիութեամբ ոգեւորեց, այդ միջամտութեան անկարելիութիւնը Գերմանիոյ Կայսեր մէկ փոքրիկ համարձակութեամբ իսկ, որ գուցէ վարպետ զինուոյ մըն էր քաղաքական աշխարհին, լիուլի ապացուցանուեցաւ։ Եւ երբ այսօր տակաւին կարծողներ կան թէ մօտալուտ հաշտութեան պայմաններն ընդմէջ Անգլիոյ և Թրանսվալի առիթ պիտի ընծայեն օտար տէրութեանց իրենց միջամտութեամբ Անգլիոյ պայմանները բարեփոխելու, այսինքն անոր այնքան զոհողութեամբ իրագործած նպատակը ի դերեւ հանելու, դարձեալ Վիլհէլմ կայսրն է որ իր առաջաձեռն մասնակցութեամբ Հնդկաստանի սովելոց ի նպաստ բացուած հանգանակութեան ի Պէռլին, ցոյց կու տայ, նոյն իսկ բացորոշ հեռագրով մը, որուն պարունակութիւնը ամէնէն ճարտասան ապացոյցն է Գերմանիոյ համակրութեան արենակից Անգլիոյ նկատմամբ, թէ Գերմանիա ո և է կերպով չի փափաքիր որ Անգլիա դժուարութեան մատնուի աշխարհիս այս կամ այն մասին մէջ։

Արդէն խելացի արենակիցները գիտեն թէ մէկուն յաջողութիւնը միւսին համար անյաջողութեան տարր մը չի կրնար ըլլալ և Գերմանիա տկարացած ցեղի մը՝ Ֆրանսայի՝ նախանձոտ ատելութեան և երիտասարդ ցեղի մը՝ Ռուսիոյ՝ ահարկու զինակցութեան միջև, ո և է պատճառ չունի, ընդհակառակը, տկարացած տեսնել այն միակ պետութիւնը որուն հետ թեւ թեւի պիտի պարտաւորի գուցէ կռուիլ, անշուշտ Ամերիկայի ևս ընկերակցութեամբ, երբ անցեալ փառքի մը և ապագայ փառքի մը զինակցութեան դէմ մաքառելու վճռական ժամը հնչէ տիրող փառքին, անկլօ-սաքսոն ցեղին, այսինքն Անգլիոյ, Ամերիկայի և Գերմանիոյ համար։

Զ. Ե.

ՄԱՅԻՍԻ ՎԱՐԴԸ

(ԱՐՁԱԿ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԻՒՆ)

Մայիսը կը մօտենայ։

Ամիսներու դշխոյին՝ Մայիսին հետ, քանի մը օրէն, պիտի սկսի մայիսի ամէնէն աղուոր ծաղկին, ծաղիկներու դշխոյին՝ վարդին ընդհանրացումը։

Ամէն պատերն ի վեր, ամէն դարեւանդներն ի վար, հովտէն մինչեւ անտառ, ու ձորէն մինչեւ բլուր, ամէնէն մօտիկ ու ամէնէն հեռու տեղուանք, ամէնէն դիւրին ու ամէնէն անմատչելի վայրեր, պիտի ծլի, ծաղկի, ու տիրէ անիկա հարիւրաւոր գոյներով ու տեսակներով։

Ամէն պարտէզներու մէջ, ամէն պատուհաններու եզերք, բանաստեղծին գրասեղանին ու մինչեւ գինետան սրահին ալ վրայ, փունջ փունջ պիտի բացուի վարդը ու պիտի բուրէ, աչքերու գոհար, հոգիներու քնար։

Ամէն կուրծքերու վրայ, ու ամէն ձեռքերու մէջ, առանց խտրութեան վիճակի ու տարիքի, կարմիր, ճերմակ, կամ դեղին, սուր սուր փուշերով կամ անփուշ, պիտի իշխէ անիկա, գերագոյն ծաղիկը գարնան, իր թարմ տերեւներուն մէջ պարուրուած։

Ու սիրահարը իր սիրուհւոյն, եղբայրը իր քրոջը, պապը իր թոռնիկին, ձեռքէ ձեռք տան ու պիտի առնեն, վարդը, մայիսի համաշխարհային ծաղիկը խորհրդաւոր։

Աստուծոյ տաճարին ալ մէջ, Տիրամայր Կուսին պատկերին առջեւ ու բոլոր խորաններուն վրայ պիտի սրսկէ իր բոյրը, ամէն ծաղիկներէն աւելի վարդը, խորհրդանշան երկնից դշխոյին։

Ու կապուտակ ալիքներուն ալ վրայ, ինկած երբեմն անտարբեր ձեռքէ մը, ծովէ ծով պիտի նաւարկէ հեզիկ, վաղամեռիկ Օֆելիայի նման, վարդը, ջուրերուն ալ դշխոյ։

Ու տխուր լռակեաց գերեզմանատան ալ մէջ, ուր քովէ քով անկուած կը քնանան հարուստ ու աղքատ, մարմարեայ, մեծածախ դամբաններու շուրջ, ինչպէս անտէր հողակոյտներուն ալ վրայ, պիտի բանայ վարդը իր անոյշ ծոցիկը, ու պիտի սփռէ իր բոյրը, թաղած հոգիներու շունչ։

Ինչ համաշխարհային թագաւորութիւն, ինչ մեծ տպաւորութիւն մարդերուն ու երկրին ալ վրայ։ Այդ պզտիկ անզօր ծաղիկը, զոր հովուն մէկ ուժեղ շունչը պիտի կարենայ կոտրել ու կախել ցողունէն ի վար, անոյշ բուրեղ ծոցիկը դէպ ի հող, արարչութեան այդ փափկիկ հրաշակերտը, ամիս մը ամբողջ և աւելի, ամէնէն մեծ ու անժխտելի ազդեցութիւնը պիտի ներգործէ ամէն տեղ, ամէն բանի վրայ. իր անուշ թերթերուն ու բաժակին պիտի կապէ հարիւրաւոր հոգիներ, իր գոյնին ու բոյրին սիրահար պիտի վառէ հազարաւոր սիրտեր։

Վարդը, խորհրդաւոր նշանակ գեղեցկութեան, անմեղութեան ու սիրոյ, զոր արարչագործութեան առաջին օրերէն սիրեց մարդ, և որուն նմանեցուց իր աչքերն, սրտին ու հոգւոյն ամէնէն աւելի մօտիկ ու սիրելի բաները։

Իր առաջին վայրենի երգին մէջ երգեց զայն, իր կրօնքին խառնեց զայն, երբ եղաւ քաղաքակիրթ, իր վերջին մրմունջին հետ պիտի տայ անոր անունը, մոռցուած թեւերուն մէջ, աչքերը յետին անգամ բոցավառուած երկնային անմահ վարդերուն լոյսով։

* * *

Աւա՛ղ, դալկահար աշունին առաջին պաղ արեւէն առաջ, պիտի թառամի անիկա, ծաղիկներու ծաղիկը, իր ցամքած ցօղունին վրայ, ու թերթ թերթ պիտի իյնան անոյշ տերեւները, ու դրախտային բոյրը պիտի ցնդի երթայ հեռու հեռու տեղուանք, աւելի վճիտ, աւելի մաքուր, աւելի անհուն հոգիներու գերագոյն հաճոյքին համար թերեւս։

Հարիւրներով հազարներով պիտի իյնան վարդերը, ցամքած, անհրապոյր, ճմլուած անտարբեր ոտքերու տակ, այնչափ աչքերու վայելք, այնչափ կուրծքերու զարդարանք, այնչափ սիրտերու գրգռանք ըլլալէ վերջը։

Ապարանքներու սեմէն, անշուք հիւղակներու ալ հողէն պիտի աւլեն զանի իր բոլոր գեղեցկութենէն մերկացուած, պղտոր աղբիւսներու խառնուած։

Կեանքի համայնատիպ պատկեր, անոր չափ անոյշ, անոր չափ հրապուրիչ ու աղուոր, անոր չափ վաղանցուկ ու մոռցուած։

Կ. ՈՍԿԵԱՆ

ՄԱՄՈՒԼԸ ԻՐ ՇՐՋԱՆԻՆ ՄԷՋ

Փափաքելի է որ անցեալ դէմքերը որոնք ազգ. գրական գործունէութեան մէջ բաժին մը ունեցած են, երբեմն երբեմն գահավէժ դատողութեանց զոհ չերթան և մեր կենսագրական ծանօթութիւնները՝ գէթ կարելին չափ խղճամիտ ուսումնասիրութեան մը վրայ հիմնուին։

Այս մտածումը թելադրեց ինծ, տեղական թերթի մը շաբթ օրուան թիւին մէջ հրատարակուած «Երգիծաբանութիւնը մեր մէջ» յօդուածը։

Սրվաճեանի, Պարոնեանի համար նուիրուած տողերը՝ ստուերագիծն անգամ չեն անոնց փայլուն կեանքին, և եթէ գոնէ Ազգը խորապէս ճանչնալու պատեհութիւնը չունենար, կը կարծեմ թէ Գ. յօդուածագիրը՝ իր անբաւականութեամբ՝ նախատինք մը ըրած պիտի ըլլար անոնց, ներբողի համար յերիւրած այդ թոյլ տողերուն մէջ,

Պարոնեան և Սրվաճեան այնքան բարձր են, որ նոյն իսկ Գ. յօդուածագիրը չէ կրցած ըմբռնել։ Իսկ Մամուլի համար տուած իր վճիռը 1869էն մինչեւ 1882 ապրող սերունդին ծիծաղը պիտի շարժէ։ Ազգակցական կապերէս աւելի գրական նախանձախնդրութեամբ է որ կը փութամ այդ յախուռն դատողութեանց չափ մը դնել։

Մամուլ՝ տոհմային մենամոլութիւնները ջնջող, և գռեհկութիւնը մեր մէջ անհետացնելու միակ թերթը եղաւ՝ Պարոնեաններէ և Սրվաճեաններէ աւելի։

Իր ծաղրանկարները և սուր սլաքները՝ արդարեւ վիրաբուժի նշդրակէ մը աւելի ազդեցութիւն ունեցան մեր ախտավարակ բարքերը բուժելու։ Տուներու խորը եւ ընտանիքներու ծոցը խօսուած այն աղտոտ լեզուն, որուն հոգեվարքի ցոլքերը կը տեսնենք հիմա, Մամուլի ծաղրանքները չէ՞ն, որ բնաջինջ ըրին ժամանակին հետ։ Առանց Մամուլին, յօդուածագիրն իսկ թերեւս նոյն լեզուն պիտի ժառանգէր իր մօրը կաթին հետ։ Եւ միթէ մինչեւ իսկ այսօր, Մամուլի վերջալոյսէն ալ շատ ետքը, չե՞նք դիտեր ընտանիքներու մէջ՝ երբ գռեհիկ խօսակցութիւն մը կը դառնայ, մեր հայ կիները անմիջապէս կ'ըսեն. «Մամուլը հո՛ս ըլլալու էր»։

Այս իսկ չէ՞ բացատրեր թէ անոր ծաղրանքները ի՛նչ սոսկում, ի՛նչ արհաւիրք սփռած էին մտքի խաւերու մէջ, եւ ի՛նչ բարոյացուցիչ ազդեցութիւն մը ունեցան՝ նոր սերունդը փրկելով այդ աղճատ բարքերէն։

Եւ հիմայ երբ այդ բարքերը անհետացած են, եւ երբ անոնց դէմ պայքարողներն ալ ոչ եւս են, եթէ ապերախտութիւն չէ՝ գէթ տղայութի՞ւն ալ չէ, յախուռն վճիռներով վրդովել անոնց խաղաղ հանգիստը։

Ա. Ե. ԱՅՎԱԶԵԱՆ

ՄԵՐ ԹՂԹԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրուի մեր թղթակիցներէն եւ յօդուածագիրներէն որ իրենց ձեռագիրները թուղթին մէկ երեսին վրայ միայն գրեն, տպարանի աշխատութեանց դիւրութեան համար:

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ԵԴԵՍԻԱՅ

ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻԻՆ ՎԵՐԱՇԻՆՈՒԹԻՒՆԸ

(Թղթակցութիւն «Արեւելք»ի)

Եկեղեցիի բացումը. — Զատկական տօներ:

ԵԴԵՍԻԱ, 10 Ապրիլ 1900

Տեղւոյս ազգ. կրօնական ամէնէն կարեւոր դէպքը՝ վաղուցէ ի վեր սպասուած եկեղեցիի բացումը՝ տեղի ունեցաւ քանի մը օր առաջ։ Այս մասին քանի մը մանրամասնութիւններ աւելորդ չենք տեսներ։

Այսօր, Զատկի երկրորդ օրը, երբ կը գրենք այս տողերը, գոհութեամբ կըրնանք յիշել թէ վերջին շաբթուընէ՝ Ծաղկազարդէն ի վեր — յորում կատարուած էր վերաշինուած տաճարին օծումը — Աւագ Շաբթուան ու Զատկական հոգեզմայլ կրօնային հանդէսներն ու պաշտամունքը սկսան շէն ու բոլոր կատարուիլ Մայր եկեղեցիին ծոցը։

Ծաղկազարդի, Ոտնլուայի, Աւագ Ուրբաթի ու Զատկի կրօնային հանդէսներուն, ուրիշ քրիստոնեայ հասարակութիւններէն ալ շատեր ներկայ գտնուեցան, յոգնախուռն հայ ժողովրդեան հետ։

Առաջն. տեղապահ Տ. Անանիա վարդապետ Հազարապետեան, մեծարանքի հրաւէր ըրած էր նախկին առաջնորդ Տ. Խորէն Սրբազանի, Զատկի առաւօտուն եւս պատարագել վերաբացեալ Տաճարին մէջ, սակայն Ն. Գերապատուութիւնը տկարութեանը բերմամբ բաւականացած էր միայն նախագահել օծման արարողութեանց ու Ծաղկազարդի կիրակին մատուցանել առաջին պատարագը, վերանորոգեալ Տաճարին մէջ, որ հոյակապ ընդարձակութեամբը զուարթատեսիլ կը խայտար։

Ուստի, երէկ, յորում շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին հնչեց հայ եկեղեցիին զանգակը, առաջն. Տեղապահ Հայրը հանդիսաւորապէս մատոյց զատկական պատարագը, ու քարոզի միջոցին ժողովրդին ամէններուն ընկերակցութեամբ բարեմաղթութիւններ ըրաւ Ն. Կայս. Վեհափառութեան համար, որուն շնորհած բարեհաճ Իրատէին արտօնութեամբը ժողովուրդը կրցաւ ունենալ սոյն եկեղեցական յաջողութեան վայելքը։

Վերաշինութեան գործը էական կէտերուն մէջ լրացած կրնայ համարուիլ, բայց կան տակաւին ամբողջացնելիք մասեր։

Մինչեւ ցարդ ծախսուած գումարն է 51,900 ղրուշ որմէ 50 ոսկին միայն Ազգ. Պատրիարքարանէ եկած նպաստ է։

Տեղւոյս բարեպաշտ հայ ժողովուրդը, ուշագրաւ եռանդականութեամբ մը, իր նիւթական կարողութենէն շա՛տ վեր համեմատութեամբ մը սովոր է առատաձեռնել աղքատ կամ եկեղեցիի անուամբ մանաւանդ։ Ներկայ անձկութեան պարագաներուն տակ, Առաջնորդարանի հրաւէրին պատասխանելով, քանի մը ամսուան միջոցին ժողովրդին ընծայած նիւթական օգնութիւնը՝ այս կրօնային կարեւոր պէտքին համար, ամէն ակնկալութենէ վեր ու Եդեսացի Հայուն յայտ պատուաբեր պարագայ մը կրնայ համարուիլ արդարապէս։

Զոհողութեանց դուռը գոցուած չէ սակայն, ինչպէս յիշեցինք. կան տակաւին աշխատութեանց լրացուցիչ մասեր, որոնք հետզհետէ պիտի կատարուին, և կը վստահինք որ անոնց համար հարկ եղած դրամական պահանջքն ալ պիտի կրնայ գոհացում տալ քսակէն աւելի սրտով հարուստ տեղացի բարեպաշտ հայ ժողովուրդը։

Գ. Կ. Ռ.

ԱՅՆԹԱՊԻ ԳՈԼԷՃԸ

ԱՅՆԹԱՊ, 27 Ապրիլ 1900

Ապրիլ 25ն է, կէս օրը չորս ժամ անցած Գոլէճի մեծ սրահին մէջ արտասովոր ոգեւորութիւն մը կը տիրէ։ Վարժարանին երգիչ խումբը նուագահանդէս մը սարքած է. Բրոֆ. Ալեքսան Պէզճեան ալ գիտական բանախօսութիւն մը պիտի ընէ. արդէն նախորդ օրը հրաւիրագրեր և ընդունելութեան տոմսակներ ցրուած են քաղաքիս մէջ, և ահա որոշեալ ժամուն հրաւիրեալներու հանդարտ հոսանքը կը սկսի լեցնել Գոլէճի սրահը։ Քառորդ ժամ չանցած արդէն բոլոր նստարաններն ու աթոռները գրաւուած են. հոն են լուսաւորչական և բողոքական ազգայիններու պաշտօնական մարմինները, եկեղեցական ու աշխարհական, հոն են վարժարանին նախորդ շրջանաւարտները իրենց տիկիններով, հոն է քաղաքին պատուաւոր հասարակութեան երկսեռ խումբ մը. հոն են Գոլէճի վարչական և ուսուցչական մարմինները, հոն են նաեւ վարժարանի ներկայ սաները։

Սրահը պարզ բայց կոկիկ կերպով զարդարուած է։ Սրահին հիւսիսային ու հարաւային ծայրերը, դէմ դիմաց կը կենան երկու սաղարթախիտ ծառեր, որոնք նախորդ օրը կտրուած ու բերուած են դաշտէն։ Զոյգ շարքերով սրահին մէջ բարձրացող երկաթեայ սիւները ծածկուած են թարմ ու տերեւախիտ ճիւղերով որոնք ոլորապտոյտ գալարումներով բաղեղանման կը շղապատեն սիւներուն շուրջը ու դէպ ի վեր կը բարձրանան։ Պատուհաններուն մէջ թաղարներով ծաղիկներ դրուած են որոնք կանանչներու մէջէն իրենց գոյները կը պլպլացնեն հաճոյուն ներդաշնակութեամբ մը։ Պատերը զարդարուած են պատկերներով և նշանաբաններով. արեւելեան պատին վրայ գոյնզգոյն ու խոշոր տառերով գրուած է Շիլլէռի նշանաւոր խօսքը—«Չարերը երգ չունին»—Նաեւ երգի ու երաժշտութեան վրայով ուրիշ նշանաւոր մարդոց խօսքեր՝ հայերէն և անգլիերէն լեզուներով։ Ասոնցմէ վեր մէկ կարգի վրայ կախուած են Տր. Ֆուլլէրի, Բրոֆ. Ալեքսան Պէզճեանի, Տր. Շնայտըրի և Տր. Թրոպրիճի կենդանագիր պատկերները, ծաղկեայ պսակներով զարդարուած, որոնց հանդէպ՝ արեւմտեան պատին վրայ, կախուած է հռչակաւոր ծովանկարչին, Այվազովսքիի կենդանագիրը, նոյնպէս ծաղիկներով պսակուած։ Արեւելեան կողմն է բեմը ուր կը կենայ երգեհոնը ծաղիկներու ու կանանչներու մէջ թաղուած։

Հանդէսին կը նախագահէ Բրոֆ. Յ. Գրիգորեան որ կը յայտարարէ թէ ժամանակ է հանդէսը սկսելու. և ահա երգեհոնը անոյշ նախերգանք մը կը հնչեցնէ Տիկին Փափազեանի վարժ մատներուն տակ։ Յետոյ կը սկսի խմբերգ մը վարժարանիս երաժշտապետ Յարութիւն էֆ. Մուրատեանի առաջնորդութեամբ. Տիկին Փափազեան երգեհոնով և չորս աշակերտներ ալ ջութակներով կ'ընկերանան խմբին։ Յետոյ Մուրատեան էֆ. կ'անցնի երգեհոնին գլուխը և չորս ջութակահարներու ընկերակցութեամբ կը նուագէ քառեակ մը։ Դարձեալ խմբերգ մը որուն կը յաջորդէ ուրիշ քառեակ մը ջութակներով և երգեհոնով։ Ապա Մուրատեան էֆ. երգեհոնի վրայ կը նուագէ գեղեցիկ կտոր մը. ասոր կը յաջորդէ մեղեդի մը տիկին Թիւրքճեանի կողմէ, որուն Մուրատեան էֆ. կը նուագակցի երգեհոնով։ Մեղեդին շատ մեղմ, քաղցր ու գեղգեղուն ձայնով մը կ'երգուի և խորին տպաւորութիւն կը գործէ առ հասարակ։ Յետոյ դարձեալ խմբերգ մը, դարձեալ ջութակ և երգեհոն. ապա հանդիսականները կը պատուասիրուին օշարակով և քաքաւով, ընկերական տեսակցութիւններ և խօսակցութիւններ տեղի կ'ունենան, որու միջոցին երգեհոն ու ջութակները զուարթ եղանակներ կը նուագեն։

Հազիւ թէ քառորդ ժամ կ'անցնի այսպէս և ահա նախագահը զանգակ մը կը հնչեցնէ և ուշադիր լռութիւն մը վերստին կը տիրէ սրահին մէջ. Նախագահը կը յայտարարէ թէ Բրոֆ. Պէզճեան պիտի բանախօսէ. և ահա բեմը կ'ելլէ երիտասարդ ծերունին, որուն այտերուն վառ կարմիրները ձիւնաթոյր ալիքին սպիտակութիւնը կը հեգնեն կարծես. Թուխ, թաւ ու մազառատ յօնքերուն տակ վառող զոյգ մը աչքերու մէջէն փայլող ժպիտ մը վայրկեան մը կը նայի հանդիսականներուն, որոնք աչք ու ականջ կտրած են համրակ, և ապա իրեն յատուկ զուարթ ոճով մը կը սկսի բանախօսութեան՝ սա յառաջաբանով.—«Աղէկ պատահեցաւ որ այսօր օդը քիչ մը ցուրտ է, վասնզի ես ջերմութեան վրայ պիտի խօսիմ. դարձեալ աղէկ պատահեցաւ որ քաքաւ կերաք վասնզի հացի վրայ ալ պիտի խօսիմ»։ Հանդիսականներու ուշադրութիւնը ալ աւելի կը լարուի, դիմագծերը ա՛լ աւելի կը զուարթանան. իսկ ինք կը շարունակէ. «Ջերմութիւնը ազգերու քաղաքակրթութեան աստիճանացոյցն է. ո՛վ որ շատ ջերմութիւն ունի, շատ քաղաքակիրթ է»։ և կը սկսի թիւեր թիւերու ետեւէ, թուականներ թուականներու ետեւէ շարել, առանց կենալու, առանց խորհելու. թէպէտ թուղթի երկու թերթ բռնած է ձեռքը, բայց գրեթէ երբեք չի նայիր անոնց վրայ, ամէն բան յիշողութենէ կը խօսի։ Վիճակագրական չոր հաշիւներ այնպիսի գործնական ու դիւրըմբռնելի եղանակներով կը ներկայացնէ և այնպէս մը կը համեմէ զուարճաբանութիւններով, որ ունկնդիրները պատրաստ են առանց ձանձրոյթի լսելու զանոնք եթէ մինչեւ իսկ ժամերով շարունակէ։ Կը ցուցնէ թէ ինչ ահագին քանակութեամբ վառելանիւթ կը սպառի աշխարհի վրայ ամէն տարի և թէ այդ քանակութիւնը ինչ համեմատութեամբ կ'աճի տարուէ տարի. դարձեալ թիւեր թիւերու ետեւէ կը շարէ ցուցնելու համար թէ երկրի ցամաքին արգաւանդ մասը ինչ քանակութեամբ վառելանիւթ կ'արտադրէ ամէն տարի և կը հետեւցնէ թէ շատ հեռու չէ այն ժամանակը, ուր վառելանիւթի սով մը պիտի տիրէ աշխարհի վրայ։ Բայց, կը յարէ, վախնալու պատճառ չունինք, վասն զի ջերմութեան անսպառ աղբիւր մը ունինք,—արեգակը։ Եթէ Գոլէճի բակին (16 անգլիական արտավար կամ ակրօն) վրայ արեգակին մէկ տարուան մէջ թափած ջերմութիւնը կարելի ըլլար խտացնել և ածուխի վերածել, այս կերպով գոյացած մթերքը, տարին 12,500 քաշ սպառելու թէութեամբ, Գոլէճին համար բաւական պիտի ըլլար հազար տարի։ Ահա այսքան անհաշուելի քանակութեամբ ջերմութիւն կայ մթերուած արեգակին մէջ. բայց ինչպէս կարելի է օգուտ քաղել անկէ. ահա գործնական հարցումը։ Բայց քսաներորդ դարին գո՞րծը ինչ է. շատ մը խոշոր խնդիրներու հետ մէկտեղ թող երթայ այս փոքրիկ խնդիրն ալ լուծէ. ԺԹ դարը արդէն փոքրիկ քայլեր առած է դէպ այդ բաղձացեալ լուծումը. Ի դարը թող ի կատար հանէ զայն։ Դարձեալ ցուցուց թէ վառելանիւթի երկրորդ անսպառ հանքն է ջուրը։ Ջուրի բաղադրիչ մասերէն մին, ջրածինը, խիստ ընտիր վառելանիւթ է որուն մէկ քաշին մէջ պահուած ջերմութիւնը բաւական է 250 քաշ սառ հալեցնելու. բայց դժբաղդաբար ջրածինը կազային մարմին մը ըլլալով շատ տեղ կը բռնէ, հետեւաբար անպատշաճ է գործածութեան. բայց ԺԹ դարը այդ անպատշաճութիւնը վերցուցած է արդէն ջրածինը հեղուկացնելով սաստիկ ցրտութեամբ ու ահագին ճնշումի ներքեւ. միջոցներ՝ որոնք սակայն խոշոր ծախքեր կը պահանջեն և գործնականապէս անգործածելի կ'ընեն ջրածինը իբրեւ վառելանիւթ։ Ի դարուն կը մնայ ուրեմն բնութեան զօրութիւնները յօգուտ գործածելով հեղուկ ջրածին պատրաստել դիւրամատչելի գնով. թող երթայ այդ ալ ընէ, գո՞րծը ինչ է Ի. դարուն։

Յետոյ ձեռք առաւ հացի խնդիրը. դարձեալ վիճակագրական հաշիւներով ցուցուց թէ ինչ քանակութեամբ ցորեն կը սպառի աշխարհի վրայ տարուէ տարի և թէ այս սպառումը ինչ համեմատութեամբ կ'աճի հետզհետէ. դարձեալ թէ մշակելի հողերու տարածութիւնը որչա՛փ է և թէ որչա՛փ քիչ գետին կարելի է աւելցնել արդէն մշակուած տարածութեան վրայ. և հետեւցուց թէ մարդկութիւնը իր դրամագլուխէն ուտող վաճառականի մը կը նմանի որ վերջապէս պիտի սնանկանայ եթէ իր եկամուտները ստուարացնելու եղանակը չգտնէ։ Ցուցուց թէ տարուէ տարի արտադրուող ցորենի քանակը աճեցնելու գրեթէ միակ գործնական միջոցն է հողը պարարտացնել ազոտով։ Բայց ուսկէ՞ գտնելու է այդքան ազոտ—օդէն։ Այերին մէջ հողը պարարտացնող տարրն է բորակը որ բորակածին կազէն կրնայ շինուիլ. իսկ այս վերջինը անսպառելի քանակութեամբ կը գտնուի մեր շնչած օդին մէջ. արդ, գիտութեան գործն է օդի այս բորակածինէն բորակ պատրաստել աժան գնով, այս մասին արդէն նախնական քայլեր առնուած են. Ի դարուն կը մնայ ի գլուխ հանել զայն։

Ահա այս է ընդհանուր ամփոփումը Բրոֆէսօրին բանախօսութեան զոր եթէ հաճի նոյնութեամբը մամուլին յանձնել, անտարակոյս գոհունակութեամբ պիտի կարդացուի մտացի հասարակութենէն։

Բանախօսութեան յաջորդեցին երկու խմբերգներ որոնք բուռն ծափահարութեամբ մը վերջացան։ Յետոյ Նախագահը շնորհակալութիւն յայտնեց հանդիսականներուն որ իրենց թանկագին ժամանակէն երկու ժամ զոհեցին այս հանդէսին ներկայ գտնուելու համար. նաեւ շնորհակալութիւն յայտնեց հանդէսը սարքողներուն, և յայտարարեց թէ Գոլէճը մտադիր է աւելի յաճախ այսպիսի հանդէսներ կատարել երաժշտական ու գիտական ճաշակը զարգացնելու համար հասարակութեան մէջ։ Յետոյ հանդիսականները ցրուեցան հաճելի տպաւորութիւններով պարուրուած, իրենց շնորհակալութիւնները յայտնելով Գոլէճի ներկայացուցիչներուն։ Շատեր, որոնց մէջ կային Եւրոպան և Ամերիկան տեսնող և եւրոպական երաժշտութենէ հասկցող անձնաւորութիւններ, շնորհաւորեցին Մուրատեան էֆէնտին, յայտարարելով թէ նուագահանդէսը իրական յաջողութիւն մըն էր։

Ն.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԹՐԱՆՍՎԱԱԼ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷԻ ՄԷՋ

«ԹԱՅՄԶ»ԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐԸ

Թայմզին երկուշաբթի օրուան թիւին մէջ հրատարակուած հեռագիրներ․

Պլէօմֆոնթայն, 5 մայիս.—Այն Պօէրները որոնք չորեքշաբթի իրիկուն Պրանտֆորթի կը տիրէին, Լորտ Ռոպէրթսի կողմէ գրաւուելէ առաջ, երեք գունդերէ կը բաղկանային որոնք կը նահանջեն դէպ ի Ուինպուրկ։ Պրանտֆորթէն Պլէօմֆոնթայն երկարող երկաթուղիի գիծին կրած վնասը շատ բան մը չըլլալով, դիւրութեամբ նորոգուեցաւ. բայց Լորտ Ռոպէրթսի բանակին առջեւ գտնուած երկաթուղիի կամուրջը, Վէթ գետակին վրայ, քանդուեցաւ։ Այդ գետակին հիւսիսային կողմը գտնուած երկիրը շատ խորդուբորդ է. բայց բազմաթիւ զինուորներ եթէ ընդարձակ տարածութեան մը վրայ յառաջանան, պիտի կրնան պաշարել թշնամիին դիրքերուն մեծ մասը։ Կ'երեւայ սակայն թէ Պօէրները առ այժմ մտադիր չեն լուրջ ընդդիմութիւն մը ընել. բայց պիտի նահանջեն մինչեւ որ աւելի նպաստաւոր դիրք մը գտնեն։ Հիմակուան յառաջխաղացութիւնը հետեւանքն է վերջին գործողութիւններուն որոնց նպատակն էր մաքրել Օռանժի հարաւային արեւելեան կողմը։ Կ'երեւայ թէ Լորտ Ռոպէրթս հասած է իր նպատակին, որ է վճռական հարուած մը տալ, թշնամին մեր ճակատին վրայ համախմբուելու ժամանակ չունեցած։

Վէթ Ռիվըր, 4 մայիս.—Թեթեւաշարժ հեծելազօրքերը, Հութըն զօրավարին հրամանատարութեամբ, յառաջացան և երկաթուղիին ճամբան ամբողջովին մաքրեցին մինչեւ Ինսկէվլոնթըն։ Այս գիշեր հոն պիտի բանակին։ Պօէրները այսօր կէս օրէն ետքը, երկու թնդանօթով սկըսան կրակ ընել, բայց երբ Անգլիացիները պատասխանեցին, կրակը դադրեցուցին։ Բոլոր զօրագունդերը իրարու հետ հաղորդակցութեան մէջ են՝ նշանացի հեռագրի միջոցաւ։ Առաջին կառախումբը Պրանտֆորթ հասաւ։

Վէթ Ռիվըր, 6 մայիս.—Երէկ, անգլիական զինուորները, երկար գնացքէ մը ետքը, հանդիպեցան Պօէրներուն որոնք Վէթ Ռիվըրի անցքը կը պաշտպանէին՝ վեց թնդանօթով։ Երկու կողմէ թնդանօթաձգութիւն կատարուեցաւ։ Հութըն զօրավարը, սաստիկ ընդհարում մը ետքը գետակը անցաւ ձախ կողմէն, արեւը մարը մտնելէն առաջ։ Պօէրները գիշերը ետ քաշուեցան։ Աւստրալիացիներէն 26 հոգի, զօրագունդէն քիչ մը հեռացած ըլլալնուն համար, գերի ինկան Պօէրներուն ձեռքը։

Սմալտէլ, (Պօէրներու բանակատեղէն) 4 մայիս.—Պրանտֆորթի մէջ բուռն ճակատամարտ մը տեղի ունեցաւ։ Հոս հասած տեղեկագիրներու նայելով, Անգլիացիները, բուռն թնդանօթաձգութենէ մը ետքը, կէս օրէն երկու ժամ յետոյ տիրեր են քաղաքին։ Պօէրները, թէեւ փոքրաթիւ, քաջասրտութեամբ դիմադրելով, վերջապէս պարտաւորուեր են հեռանալ քաղաքէն՝ Անգլիացիներու բազմաթիւ ըլլալուն հետեւանքով։

Լուրէնսօ-Մարքէզ, 6 Մայիս.— Պօէրներուն ընդհանուր հրամանատար Լուի Պոթա զօրավարը Օռանժի մէջ կատարած իր պտոյտէն քիչ մը վհատած վերադարձեր է։ Տեսեր է թէ Օռանժցիները յուսահատած են և ինքզինքնուն վստահ չեն թէ պիտի կրնան դիմանալ ու յետոյ պաշտպանել Բրէթօրիան։

Ուօրէնթըն.—Աւասիկ թէ ի՛նչ պայմաններու մէջ Պարթըն զօրավարին կիսաբաժինը առաջին օրը Վալը անցաւ Ուինտսորթընի մէջ։ Զօրավարը յարձակեցաւ Պօէրներուն վրայ, զօրաւոր դիրքի մը մէջ որ Ռուտամ կը կոչուի։ Այդ տեղը շատ խորդուբորդ է և մացառուտ։ Երեք մղոն աւելի տարածութենէ հրացանաձգութիւն և թնդանօթաձգութիւն կը կատարուէր։ Սաստիկ ճակատամարտ մը կատարուեցաւ։ Պօէրները որոնք երկու-երեք հազար հոգի էին, պարտաւորուեցան բոլորովին նահանջել, քանի մը մեռեալ թողլով պատերազմի դաշտին վրայ։ Պարթըն զօրավարը հիմա թշնամին կը հալածէ։ Ուօրէնթընի մէջ, Բաճէթ զօրավարին կիսաբաժինը Պօէրներուն դիրքին վրայ կը յարձակի։

—Հիլտեարտ զօրավարը 5րդ զօրաբաժնին հրամանատար կարգուեցաւ փոխանակ Սըր Չարլս Ուօրէն զօրավարին։

Թապանչու, 6 Մայիս.— Ռընտըլ զօրավարը, երէկ, 17րդ կիսաբաժնին հետ, դէպ ի հիւսիս յառաջացաւ։ Ասկէ ութ մղոն հեռուն, թնդանօթաձգութիւն մը կատարուեցաւ Պօէրներուն վերջապահներուն և Ռընտըլ զօրավարին միջեւ։ Պօէրները կը նահանջեն։ Կ'երեւայ թէ անգլիական զօրավարը պէտք եղածին չափ հեծելազօրք չունի։ Բրիտանական զինուորները հիմա Թապանչուի հիւսիսային կողմէն 17 մղոն հեռուն բանակած են։

Բրէթօրիա, 5 Մայիս.—Զինարանին մէջ աշխատութիւնները վերսկսան՝ քանի մը աւստրիացի, իտալացի և յոյն գործաւորներով։ Ռոստիկաններու շղթայ մը կը պահպանէ զինարանը։

Ուաշինկթըն, 6 մայիս.— Մ. Նահանգաց արտաքին գործոց նախարարութիւնը Բրէթօրիայի իր հիւպատոսէն միշտ և կանոնաւոր կերպով տեղեկագիրներ կը ստանայ, որոնք մանրամասն տեղեկութիւններ կը հաղորդեն Թրանսվալի մայրաքաղաքը գտնուող անգլիական գերիներուն կացութեանը վրայ։ Այդ տեղեկագիրներուն նայելով անգլիական գերիներուն վիճակը կարելի եղածին չափ գոհացուցիչ է։

Լուրէնսօ-Մարքէզ, 5 մայիս.—Անծանօթ պատճառներով Բրէթօրիայի դրամական պաշտօնարանէն վերցուեցան Թրանսվալի կառավարութեան սեպհական բոլոր ձոյլ ոսկիները և Հոլանտայի պանքան տարուեցան։

Բրէթօրիա, 4 մայիս.—Լուքաս Մէյէր պօէր զօրավարը տեսակցութեան մը միջոցին իր տեսութիւնները սապէս պարզեց կացութեան վրայ։ Ըստ իս թէ պատերազմը ազգային աղէտ մըն է ամբողջ Ափրիկէի համար, բայց օր մը միեւնոյնը պիտի ըլլայ Անգլիոյ համար ալ։ «Անգլիոյ կառավարութիւնը, յարեց պօէր զօրավարը, հոս եթէ ուրիշ ներկայացուցիչներ ունենար, անցեալ սեպտեմբերէն առաջ բարեկամական կարգադրութիւն մը պիտի կրնար տեղի ունենալ։ Պատերազմին բուն պատճառը օտար հպատակներուն ընտրական իրաւունքը վայելելու խնդիրը չէր, այլ երկու Հանրապետութիւններուն անկախութեան կամ հարկատու ըլլալու խնդիրը։ Ո՛ և է տեւական խաղաղութիւն կարելի չէ, մինչեւ որ Պօէրները չկրնան ճանչցնել տալ իրենց անկախութիւնը և կամ բոլորովին չվանտուին հարաւային Ափրիկէէն։»

Քօբէնհակ, 6 մայիս.— Քօբէնհակի Բօլիթիքէն լրագիրը այս օր մարտ 9 թուականով շահեկան նամակ մը կը հրատարակէ Բրէթօրիայէն։ Այդ նամակը գրած է Նորվէկիոյ բանակէն հարիւրապետ Ալլում որ իր կառավարութեան կողմէ Հարաւային Ափրիկէ ղրկուած է զինուորական գործողութիւններուն հետեւելու համար։ Նորվէկիացի հարիւրապետը սապէս կը խօսի. —«Պօէրները մեծ գործունէութեամբ թնդանօթ, ռումբ և վառօդ կը պատրաստեն։ Բրէթօրիայի շուրջը չորս խոշոր ամրոցներ կան. բայց ատոր հակառակ, համոզուած եմ թէ Պօէրները երկար ատեն պիտի չկրնան պաշտպանել իրենց մայրաքաղաքը։ Մեկուսացեալ չորս ամրոցներ, եթէ զօրաւոր պէս ամրացած չըլլան, օգուտ մը չեն կրնար ունենալ։ Ասկէ զատ այդ ամրոցները դաշտային թնդանօթներով սպառազինուած են։ Երէկ ներկայացայ Քրիւկէր նախագահին, որ նոր դարձած էր Օռանժէն։ Շատ ծերացած և ընկճուած տեսայ։ Աչքերը ցաւելուն համար գոց կը պահէր։ Քրիւկէր նախագահը թէեւ շատ չխօսեցաւ, սակայն յանկարծ գոչեց. —«Ի՞նչ կրնանք ընել, մենք, խեղճ Պօէրներս։ Անգլիացիները հարիւր հազար զինուոր ունին մէկ կէտի վրայ, 40,000 ուրիշ կէտի մը և 30,000 երրորդ կէտի վրայ, և հիմա ատոնցմէ զատ 30,000 Քեափիրի կը ղրկեն մեզի դէմ։» Նախագահը նոյն վայրկեանին տեղեկագիր մը ստացած էր թէ Քեափիրներ Տէրտէբօրբ արշաւած են։ Քրիւկէր Նախագահը ատիկա ըսել ուզած էր իր խօսքերուն վերջին մասերով։»

Ալլում հարիւրապետը սապէս կ'աւարտէ իր խօսքը.—«Վերջապէս սա ցաւալի տպաւորութիւնը ունեցայ թէ մէկ կողմէ Քրիւկէր բացի պատիւէն ամէն բան կորսուած կը նկատէ. սակայն միւս կողմէ առայժմ մտադիր չէ անձնատուր ըլլալու։»

ՊՐԱՆՏՖՈՐԹ

Պրանտֆորթէն անգլիական աղբիւրէ մայիս 4 թուականով հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդուին՝ Պրանտֆորթի դիրքերուն գրաւմանը վրայ.

Չորս հազար Պօէրներ առջի գիշերը դիրք մը մը գրաւած էին, Լորտ Ռոպէրթսը կեցնելու համար։ Անգլիական մարէշալը, առջի գիշերը, գրաւել տուած էր երկու փոքր բլուրներ որոնք հեղեղատի մը կը տիրէին և քիչ առաջ Պօէրներուն ձեռքը կը գտնուէին։ Անգլիական զինուորները, Պօէրներուն այդ տեղէն հեռանալուն հետեւանքով, կրցան դիւրութեամբ հաստատուիլ, առանց ընդդիմութեան հանդիպելու։ Այդ ճակատամարտին օրը Լորտ Ռոպէրթս Քարիի հիւսիսային կողմը բլուրի մը վրայ կեցած էր և նշանացի հեռագրով հաղորդակցութեան մէջ էր յարձակումը կատարող գունդերուն հետ։ Թեթեւաշարժ հեծելազօրքերը մարէշալէն հրահանգ ստացան դէպ ի արեւելք մեծ շրջան մը կատարելու համար։ Այդ շարժումը կատարելապէս յաջողեցաւ։ Թեթեւաշարժ հեծելազօրքերը Պրանտֆորթի արեւելեան կողմը հասան և Պօէրները բնաւ չիմացան։ Աջ կողմէն անոնց կը հետեւէր Համիլթըն զօրավարին կիսաբաժինը, որուն կ'օգնէր Թըքէր զօրավարին զօրաբաժինը։ Կեդրոնէն կը յառաջանար Քարիու զօրավարին զօրաբաժինը։ Երեք ժամ քալելէ վերջը, Անգլիացիներուն աջ թեւը 1200 մեթր հեռուէն սաստիկ թնդանօթաձգութեան սկսաւ Պօէրներու երկու թնդանօթներուն դէմ որոնք լռութեան դատապարտուեցան։ Քիչ ետքը, ձախ թեւին վրայ, թեթեւաշարժ հեծելազօրքերը փոքր բլուրներու շարք մը կը գրաւէին յանկարծակի, որոնց Պօէրները չէին տիրած։ Այդ հեծելազօրքերուն թնդանօթները սկսան ռմբակոծել Պօէրներու դիրքը։ Այս վերջինները, յանկարծակիի եկած և չկրնալով դիմադրել թնդանօթներու այդ ահռելի կրակին, հեռացան իրենց դիրքէն և անցան դաշտը։ Այդ միջոցին Պօէրները շատ նեղուեցան անգլիական թնդանօթներէն։ Անգլիացիները անոնց ետեւէն ինկան և գրաւեցին դաշտին մէջ գտնուած բլուրը։ Աջ կողմէն ալ Պօէրները ստիպուեցան հեռանալ։ Կէս օրէն երկու ժամ ետքը չորս մղոն հեռուէն կը տեսնուէր Պօէրներուն կատարեալ նահանջը։ Պրանտֆորթի պօէր հրամանատարը վերադարձաւ հեռագրական գործիները քանդելու համար, բայց քանի մը Պօէրներու հետ գերի ինկաւ։ Անգլիական թեթեւաշարժ հեծելազօրքերուն շարժումը որ օրուան յաղթանակը եղաւ, այնչափ լաւ կազմակերպուած էր որ Պօէրներուն կողմը գտնուող օտարազգի զինուորական կցորդները յանկարծակիի եկան։ Ասոնք որ քաղաքին հիւսիսային կողմը բլուրներու վրայ կեցած յարձակումները կը դիտէին, հազիւ հազիւ ետ քաշուելու պարտաւորուեցան։

ԼՈՐՏ ՍՈԼԶՊԸՐԻԻ ՃԱՌԸ

Անցեալ շաբթու արքայական Ակադեմիին տարեկան մեծ հացկերոյթին ներկայ գտնուեցան Շուէտի Թագաւորը, Կալէսի իշխանը, Լորտ Սոլզպէրի և ուրիշ նշանաւոր անձնաւորութիւններ։ Աղանդերին ատեն բաժակ պարպուեցաւ Անգլիոյ նախարարներուն կենացը։ Լորտ Սոլզպէրի պատասխանելով ներողութիւն խնդրեց թէ գեղարուեստը տօնելու առթիւ պիտի խօսի այն տեսակ դէպքի մը վրայ որուն այս միջոցիս ամենամեծ կարեւորութիւն կու տայ բրիտանական ազգը։ «Գիտէք թէ, յարեց Անգլիոյ նախարարապետը, քառասուն ժամէ ի վեր հեռաւոր երկրի մը մէջ վիթխարի շարժում մը սկըսած է յաղթական զօրավարի մը հրամանատարութեանը տակ։ Անգլիա և բրիտանական տէրութիւնը իրենց աչքերը դարձուցած են դէպ ի այդ երկիրը և անձկագին ուշադրութեամբ մը կը հետեւին այդ շարժումին։ Ինչ որ կրնամ ըսել այն է թէ կը յուսամ և ամէնքս ալ կը յուսանք որ այդ շարժումին հետեւանքը պիտի ըլլայ նախ ազատել Մէյֆքինկը պաշտպանող այդ քաջարի զինուորները և յետոյ վերջացնել այս ծիւրող պատերազմը։ Երբ Ն. Վսեմափառութեան կառավարութեանը համար բաժակ կը պարպէք, ինչպէս ըրիք, գիտեմ թէ ինծի չի պատկանիր պատասխանել, այլ Լորտ Ռոպէրթսի և Լորտ Քիչնէրի անկ է որոնք այս միջոցիս իրենց ձեռքին մէջ բռնած են երկրին բախտը։ Կառավարութիւնը դեր մը միայն ունի, այն է վրան առնել օրագրողներուն և քաղաքական անձնաւորութիւններուն տեղացուցած քննադատութիւնները։ Ինչպէս գիտէք, վերջին օրերս շատ քննադատութիւններ եղան. գալով ինծի որ, ինչպէս ըսի, Լորտ Ռոպէրթսի և Լորտ Քիչնէրի ներկայացուցիչը եմ միայն, անոնց պիտի պատասխանեմ այնպէս ինչպէս պիտի ընէին Լորտ Ռոպէրթս և Լորտ Քիչնէր եթէ հոս գտնուէին։ Այս վայրկեանիս, սակայն, ուրիշ աւելի ծանր խնդիրներ մեզ կը զբաղեցնեն։ Նախամեծար կը համարիմ տեսնել այն թուականը ուր նորէն լռութիւն պիտի տիրէ պատերազմի դաշտին վրայ, և ուր պիտի բացուի թուական մը՝ յաղթանակին համար այս գեղարուեստին զոր տօնելու եկած ենք այս իրիկուն։»

ՅՈՀԱՆՆԷՍՊՈՒՐԿԻ ՊԱՅԹՈՒՄԸ

Տուրպանէն ուղղուած հեռագիր մը նայելով Ռանտի հանքերուն անգլիացի մէկ ճարտարագէտը, որ Պէկպիի գործարանին պայթման միջոցին Յոհաննէսպուրկ կը գտնուէր, պատմեր է թէ աղէտը նախապէս հեռագրուածէն շատ աւելի ծանր եղած է։ Այդ ճարտարագէտը, որ զոհերը ազատելու օգնած է, կ'ըսէ թէ հարիւր հոգի մեռած և նոյնչափ ալ վիրաւորուած են։ Պայթման հետեւանքներն ալ ահռելի եղած են։ Շրջակայ բոլոր շէնքերը հիմնայատակ կործաներ են։

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Լոնտոն, 9 մայիս.— Լորտ Ռոպէրթս մայիս 8 թուականով կը հեռագրէ Սմալտէլէն.—Հընթըր զօրավարը առանց ընդդիմութեան գրաւեց Ֆօրթին-Սթրիմը։ Պօէրները փախան լքանելով իրենց ռազմամթերքները և գոյքերը։

—Սըր Ռէտվէրս Պուլլըր կը յառաջանայ իր զօրաբաժինով։

—Էլանտսլաակթի մէջ երէկ ընդհարումներ կատարուեցան։

Պուլուվաեօ.— Բուլուէյ գնդապետը հարիւր հոգինոց օգնութիւն մը ստացաւ, վասն զի զինուորները բազմաթիւ չեն։ Մեծ մասը հիւանդ է։ Մէյֆքինկը ազատելու բնաւ յոյս չկայ։ Քարինկթըն զօրավարը մօտերս Պուլուվաեօ կը սպասուի։

Սմալտէլ.—Պօէրները Զանտ գետէն դէպ ի Վալ գետը քաշուեցան և կը գտնուին Քրոնշթատի հարաւային կողմը։ Բազմաթիւ Օռանժցիներ զէնքեր ու ձիեր յանձնեցին Անգլիացիներուն։ Թրանսվալցիներուն և Օռանժցիներուն միջեւ մեծ անհամաձայնութիւններ կան որոնց հետեւանքով Օռանժցիները մօտերս հնազանդութիւն պիտի յայտնեն Անգլիացիներուն։ Ֆրէնչ զօրավարը միացաւ Լորտ Ռոպէրթսին։

Ուաշինկթըն.— Երեսփոխանները և երեւելիները որոշեցին պօէր պատուիրակութեան ընել այն տեսակ ընդունելութիւն մը որ ժամանակին եղած է Լաֆայէթի, Քոշութի և Բարնէլի։ Մ. Նահանգաց մէջ համակրական մեծ ցոյց մը կը պատրաստուի Պօէրներուն համար։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ.—Պէրլինէն կը հեռագրեն Բէօրզէր Լոյքի.— Բարձրաստիճան դիւանագէտ մը տեսակցութեան մը միջոցին յայտարարեց թէ Գերմանիոյ կայսեր և Հնդկաստանի փոխարքային միջեւ հեռագիրներու փոխանակութիւնը մեծ կարեւորութիւն մը ունի։ Ատիկա նշան մըն է Անգլիոյ և Գերմանիոյ միջեւ մերձեցումի մը։

ԾԱՅՐԱԳՈՅՆ ԱՐԵՒԵԼՔ.—Անգլիական թերթերուն Ծայրագոյն Արեւելքէն ստացած տեղեկութեանց համաձայն, կը կարծուի թէ Ճարոն այդ տեղերը պատահելիք շփոթութեանց դիմադրելու կը պատրաստուի։ Կը դիտուի ճարոնական զինարաններուն մէջ եղած արտաքոյ կարգի ուժեւորութիւնը։ Կառավարութեան կողմէ որոշուած ծովային մեծ ռազմափորձերը որոնք, այս լուրերը տուող անգլիական լրագիրներու ըսածին համաձայն, այս օրերս տեղի պիտի ունենան, միանգամայն խիստ նաւային ցոյց մը կը նկատուին։ Նոյնպէս կ'ըսուի թէ ռուսական նաւատորմին հրամանատար ծովակալին հեռագրով հրաման տրուած է ուշադրութեամբ հետեւիլ ճարոնական նաւատորմին շարժումներուն, որոնք տեղի կ'ունենան Իգուշիմա կղզին քորէական եզերքէն բաժնող ջուրերուն մէջ. բայց հաւանական է որ վերջին վայրկեանին ճարոնցի ծովակալը այդ նաւային շարժումները ուրիշ տեղ կատարել տայ։ Արդէն ծանօթ է ճարոնական դիւանագիտութեան ճարտարութիւնը, որուն փորձը քանի քանի անգամ տուած է, և Բեթերսպուրկի մէջ կասկածով կը դիտեն Ճարոնի յարաճուն զօրութիւնը, և անոր ծրագիրը որ տակաւին գաղտնիք մըն է։ Անգլիական մամուլը կը յուսայ որ Ճարոնցիները Սիմօնօզէքիի մէջ ընդունած դասերնին բնաւ պիտի չմոռնան։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ գանձային նախարար Պ. Թիէլմանի ճառը, բացորոշապէս հասկցուցած է թէ գերման կառավարութիւնը մաքսապաշտ ոգիով իր առեւտրական քաղաքականութիւնը փոխելու միտք ունի, երկրագործական կուսակցութիւնը նպաստաւորելու համար, որպէս զի անոնք ալ կեդրոնին հետ միասին նաւատորմին յաւելումը քուէարկեն։ Իտալական թերթերը կ'ըսեն թէ Գերմանիոյ և Իտալիոյ մէջ անձեր կան որոնք չեն ընդունիր քաղաքական և առեւտրական համաձայնութեանց սերտ յարակցութիւնը։ Անիկա դրութիւն մըն է որ, ամէնքէն ընդունուած չէ։ Խնդիրը այն է որ 1903ին Իտալագերմանական առեւտրական դաշնագիրներուն վերանորոգման ժամանակ, հաւանօրէն արգիլիչ մաքսեր դրուին այն ամէն ապրանքներուն վրայ զորս Իտալիա մեծ քանակութեամբ Գերմանիա կը ղրկէ, ինչպէս գինի, պտուղ, ևն։ Գերմանիոյ Երեսփ. Ժողովոյ վերջին երկուշաբթիի նստին մէջ, Պ. Պասըրման, ազատական կուսակցութենէն, առաջարկեց օտար գինիներու, ալքոլի և ըմպելիքներու մաքսը աւելցնել, որպէս զի կարենան նաւատորմին յաւելման ծախքերը գոցել։ Այս առաջարկութիւնը բոլոր ատենաբաններուն հաւանութեանը արժանացաւ, ինչպէս կեդրոնական կուսակցութեան առաջարկը՝ արժեթուղթի և քօնսօրմանի վրայ դրուելիք դրոշմաթուղթին համար։ Իտալական թերթերը, իրենց գլուխ ունենալով Թրիպունան, կը ծանրանան տնտեսական այն հետեւանքներուն վրայ որոնք կրնան յառաջ գալ իրենց երկրին համար, եթէ Գերմանիա փոխէ իր առեւտրական քաղաքականութիւնը։

ՓԻԼԻՓՓԻՆԵԱՆՆԵՐԸ.—Մանիլայէն Բօլիթիշէ Քօռէսբօնտէնցի կը հեռագրեն թէ Փիլիփփեանց կղզիներուն խաղաղեցումը, այժմ գրեթէ ապահովուած է։ Լիւսոնի հարաւային կողմը Փիլիփփեանց բնիկներուն ընդդիմութիւնը օրէ օր կը տկարանայ, իսկ կղզիին հիւսիսային կողմը և կեդրոնական մասին մէջ բաւական ժամանակէ ի վեր կարեւոր ճակատամարտ չէ կատարուած, միմիայն ամերիկեան գունդերուն յառաջապահներուն դէմ պզտիկ ընդհարումներ կ'ըլլան։ Այս բարւոքումը կը յայտնուի առեւտրական գործառնութեանց վերսկսումով։ Օտար վաճառականութեան համար դեռ նոր բացուած նաւահանգիստներուն մէջ, պէտք է յիշատակել Տամպօանկա, Իլօ, և Սուասսի։ Գալով Մանիլլա քաղաքին, դժբաղդաբար, ամէն օր հոն ժանտախտի դէպքեր կը պատահին, և երկիւղի մէջ են ամառուան համար։ Ընդհանուր առմամբ կացութիւնը բարւոքած է։ Բայց տակաւին վարչական, քաղաքական ու զինուորական տեսակէտով Փիլիփփեանները իրենց սովորական և գոհացուցիչ վիճակը չեն ստացած։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ գահաժառանգ իշխանը Պէրլին գտնուած միջոցէն վերջնապէս պիտի կարգադրէ Գերմանիայէն նոր թնդանօթներ և հրացաններ գնելու խնդիրը։ Կը կարծուի թէ Յունաստանի բանակին սպառազինութեանց վերանորոգումը երեք տարիէն աւարտի։

ՏՈՔԹ. ՆԻՒՎՎԱՊ ԱԼԻ

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆՑԻ ԱԿՆԱԲՈՅԺ

Հնդկաստանցի նշանաւոր ակնաբոյժ Նիւվվապ Ալի խան, որ երկար ատենէ ի վեր ակնաբուժութեան արհեստը կատարեալ ճարտարութեամբ ի գործ դրած է օտար երկիրներու և մանաւանդ կայսերական նահանգներու մէջ, և ամէն տեսակ հինցած և նոր աչքի հիւանդութիւնները դարմանած է կատարեալ յաջողութեամբ, այս անգամ Հնդկաստանէն վերադարձած ըլլալով Բերա, Թէքքէ Ճատտէսի 63լ թիւ տանը մէջ հաստատուած է։ Ամէն առտու ժամը երկուքէն մինչեւ ինը հիւանդներ կ'ընդունի, նմանապէս Չորեքշաբթի և Շաբաթ օրերը երկուքէն մինչեւ ինը ձրիաբար կը դարմանէ իւրեն դիմող հիւանդները։ 580 9—30

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Ուլայի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ Երկրագործական Պանքային քարտուղար Րէշատ պէյի։

—Պէրութի նահանգին գաղթականներու գետեղման պաշտօնեայ կարգուեցաւ Միւնթէֆիքի նախորդ կառավարիչ Թէվֆիգ փաշա։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ.— Պէրլինէն առնուած հեռագիրներու նայելով, Վիլհէլմ կայսրը ունկնդրութիւն մը շնորհեր է միւշիր Շաքիր փաշայի և որդւոյն գնդապետ Ճէվատ պէյի որոնք Վեհ. Սուլթանին կողմէ Պէրլին ղրկուած են, Գերմանիոյ գահաժառանգին չափահասութեան տօնելու հանդէսներուն ներկայ գտնուելու համար։ Այդ ունկնդրութեան ներկայ գտնուեր են նաեւ գահաժառանգ իշխանը, կայս. գերդաստանին անդամները, օսմ. դեսպան Թէվֆիգ փաշա, կայսեր հետեւորդ պաշտօնեաները և պալատական պաշտօնատարներ։ Վիլհէլմ Բ. մեծ գոհունակութեամբ ընդունելով Վեհ. Սուլթանին շնորհաւորութեան գիրը, շատ ջերմագին կերպով խօսեր է Վեհ. Սուլթանին և իր միջեւ եղած սերտ բարեկամութեան վրայ։ Յանձնարարեր է օսմ. պատուիրակներուն՝ իր և կայս. գերդաստանին անդամներուն շնորհակալութիւնները մատուցանել Վեհ. Սուլթանին։ Նաեւ փափաք յայտներ է օսմ. պատուիրակները անգամ մը եւս տեսնել Պէրլինէն մեկնելէն առաջ։ Շաքիր փաշա և միւս պաշտօնատարները յետոյ այցելութիւն տուեր են նաեւ Գերմանիոյ գահաժառանգ իշխանին որ Շաքիր փաշայէն խնդրեր է իր շնորհակալութիւնները մատուցանել Վեհ. Սուլթանին։ Վիլհէլմ կայսրը պատուանշաններ տուեր է Շաքիր փաշայի ու Ճէվատ պէյի։

ԻԶՄԻՐԻ ՄԷՋ ԿԱՍԿԱԾԵԼԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆ ՄԸ.—Առողջապահական ընդհանուր քննիչ Տոքթ. Քոչոնի էֆ. որուն Իզմիր ղրկուիլը ծանուցինք, հեռագրած է թէ Իզմիրի մէջ կասկածելի հիւանդութենէ մը վարակուած Հրեան՝ Նուսիմ Հաւեօ՝ ժանտախտէ բռնուած չէ և թէ քաղաքին մէջ կասկածելի ուրիշ դէպք մը չէ պատահած։ Քոչոնի էֆ՝ Տոքթ. Միցիի և Ֆոխտ ու Մէհմէտ Ալի Պէյերու հետ՝ այդ հրեան Իզմիրէն ժամ մը անդին բլուրի մը վրայ կանգնուած վրան մը փոխադրել տուեր և արտաքին յարաբերութիւնները արգիլեր է։ Բժշկական քննութեամբ հաստատուեր է թէ ժանտախտի ախտանիշ չկայ։ Հրեային աջ աճուկին վրայ գտնուած ուռեցքը երբ ճզմուի կը ցաւի եղեր։ Տոքթ. Ամաթօ ըսեր է թէ քանի մը տարի առաջ այդ Հրեան դարձեալ աճուկին վրայ ուռեցք մը ունեցեր է։ Հիւանդը վրանի տակ փոխադրուելէն ի վեր վիճակը բարւոքեր է։ Հրեան տասներկու օրէ ի վեր հիւանդացած է եղեր, բայց ամայի տեղ մը բնակելուն համար ոչ ոքի հետ յարաբերութիւն ունեցեր է։ Բնակարանը գետնին երեսէն մէկ մեթր վար խոնաւ ու գարշահոտ տեղ մը ըլլալով, առողջապահական պաշտօնեաները այդ տեղը ապաներեր ու փակեր են։ Հաստատուեր է նաեւ թէ աճուկին ուռեցքը ժանտախտի այտուց չէ, այլ արիւնալից պալար մը։ Հիւանդութեան ժանտախտ չըլլալը սա պարագան ալ կը հաստատէ թէ Հրեան տասներկու օրէ ի վեր հիւանդացած է։ Միքրոպաբանական աշխատանոցին տնօրէն Տոքթ. Նիքոլ որուն Իզմիր երթալը ծանուցինք, այդ կասկածելի հիւանդութեան մասին գիտական քննութիւններ պիտի կատարէ։

ԺԱՆՏԱԽՏ.—Իբրեւ բոլորովին անհիմն հերքուեցաւ այն լուրը թէ Պիրէօսի մէջ ալ ժանտախտ ծագած ըլլայ։

—Ճիտտէի մէջ երեքշաբթի օրը ժանտախտէ երկու վարակեալ մեռեր են. հետեւեալ օրն ալ մէկ դէպք պատահեր է։

—Աղեքսանդրիոյ ու Բոռ-Սայիտի մէջ երկու նոր դէպքեր պատահեր են։

—Սիմլայէն երեքշաբթի օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ ժանտախտը կը նուազի Հնդկաստանի մէջ։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ սովեալներուն նպաստ հաւաքելու համար Քաղաքապետութեան մէջ յանձնաժողով մը կազմուած է, որ կը բաղկանայ նոյն պաշտօնարանին Խորհրդին նախագահ Խալիլ պէյէ, անդամ Մահմուտ փաշայէ ու Ջէքի պէյէ և հաշուակալ Մահմուտ պէյէ։ Հարիւր, յիսուն և տասնըհինգ ղրուշնոց նպաստի տոմսեր պիտի պատրաստուին որոնց մեծ մասը, ինչպէս ծանուցինք, Վեհ. Սուլթանին կողմէ պիտի գնուի։ Յանձնաժողովը շաբաթ օրը իր առաջին նիստը պիտի գումարէ։

—Սապահ կ'իմանայ թէ Հնդկաստանի սովեալները, իմանալով Վեհ. Սուլթանին այս բարձր հոգածութիւնը, բարեմաղթութիւններ ըրեր և միանգամայն որոշեր են երախտագիտութեան ուղերձ մը մատուցանել Ն. Վեհափառութեան։

ԽՄԵԼՈՒ ՋՈՒՐ.—Ճարտարագէտ Պէրթէֆ փաշա աւարտեց Քեաղըթխանէի հովիտէն Կ. Պոլիս ջուր բերելու համար կատարուելիք շինութեանց ծրագիրը։ Աշխատութիւնները տասնըհինգ օրէն պիտի սկսին։

ՑՈՐԵՆԻ ԳԻՆԸ բարձրացած է Եւրոպական հրապարակներու վրայ։

ՄՈՄԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ.—Դրամատէրներու նոր խումբ մը առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութենէն արտօնութիւն ուզեր է շահագործելու Փաշա Պաղչէի մոմի գործարանը։

ՍԵՒ ԼԵՐԱՆ դեսպանը ու տիկին Գա քէշ Եմիրկեանի ամառանոցը փոխադ ուեցան։

ԱՓԻՈՆ.—Ապրիլի անձրեւները նպաստաւոր եղած են ափիոնի նոր բե քին համար, որուն հարիւրին ութսու նը վտանգէ զերծ է։ Այս տարուա բերքը սապէս կ'ենթադրուի.—Մէլա 2000 կողով, Գոնիայի Նահանգ՝ 15 Գարահիսար՝ 1200, Կ. Պոլիս 700, Իզ 800, Մալաթիա՝ 200, Թոքաթ, Զի Հաճիքէօյ, Եօզղատ ու Ամասիա՝ 700 Պիղատիչ ու Պալըքէսէր 500, Գումա 7600։ Իզմիրի մէջ կը ծախուի մէջ 80էն 81 ղրշ ի։ Նոր բերքէն 3 4000 ծախուած է 72 71էն՝ օգոստոսին յանձ նուելու պայմանով։

ՆՈՐ ԹՈՐՓԻԼԱՆԱՒ.—Քրուփի զինա գործարանին մէջ օսմ. կառավարութեան համար նոր թորփիլանաւ մը պիտի շինուի որուն ծախքը պիտի վճարուի Վեհ. Սուլ թանին կողմէ։ Այդ շինութեան առթիւ բանակցութիւն պիտի կատարուի կայս կառավարութեան և Քրուփի զինագոր ծարանին միջեւ։

ՔԱՐԱՓՆԵՐԸ.—Կ. Պոլսոյ քարափնե րու Ընկերութեան գործառնութիւն կնքելու համար կազմուած յանձնաժող երէկ գումարուեցաւ Խարիճիէի մէջ խագահութեամբ նախարար Թէվֆիգ փ շայի։ Յանձնաժողովը կը կազմեն առե տրական ու հանրօգուտ շինութեանց նա խարար Զիհնի փաշա, մաքսային վի տեսչութեան խորհրդական Մէհմէտ պէյ, Բ. Դրան արտաքին թղթակցու թեանց քարտուղար Նուրի պէյ և քարա փին տնօրէն Պ. Կաանէ։ Կրթական նա խարար Զիւհտի փաշա ալ թէեւ յանձնաժողովին անդամ է, սակայն զբաղումներուն պատճառաւ չկրցաւ նե կայ գտնուիլ երէկուան նիստին։

ՆԱՄԱԿԱԴՐՈՇՄՆԵՐԸ.—1868էն ի վ օսմ. կառավարութեան կողմէ շրջաբերու թեան հանուած տասնըմէկ գոյն նամա կադրոշմներու չսպառուած մասը, որ հեռագրական ու թղթատարական պա տօնարանին մէջ պահուած է, թէեւ ո ուած էր այրել, սակայն նկատելով ատոնք եթէ նամակադրոշմի քածոյ կազմողներուն ծախուին, 50.000 ոսկիի շահ մը պիտի գոյանայ, որո ցաւ չայրել զանոնք։ Այդ մասին ընդ ձակ ծրագիր մը մատուցուած է Մեծ պարքոսին։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԻՆ վերանորոգ առթիւ հարկ եղած թնդանօթները բի զինագործարանէն պիտի գնուին հաստատութեան ճարտարագէտը երե շաբթի օրը Կ. Պոլիս պիտի ժամանէ։

ԽՈՐՔԻՆՀԷԼԼԷՆ հիւպատոսական մանդրուեթեան յանձնաժողովին պատուիրակները իրենց ծրագրին մէջ նոյն փոփոխութիւններ ըրած ըլլ Կ. Պոլսոյ հելլենական դեսպանը այդ սին տեղեկութիւն տուեր է իր կառա րութեան։

ԹԻՖՕ — Տէրսիմի Մալազկերտ ռառակին մէջ Թիֆօ երեւան եկեր է։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻՆ ընդհանուր տնօ Սըր Համիլթըն Լանկ երէկ Մսրէն և տեսակցեցաւ նախարար Րէշատ հետ։

ՆԵՐԲՐԱՆՑՈՒՄ.—Սէլանիկի մէջ օր պատահած երկրաշարժին առթիւ ղաքէն դուրս վրան մը փլեր է վրայ։ Տասնը չորս կովեր փլատակներու տակ մնացեր են։

ՍԱՄՍՈՆԻ մաքսատան

ՌԵՖԻՔ

ՀՆՈՒԹԻՒՆ.—Գերման Բ. Դուռնէն խնդրեց Պէրլինի կայսերական թանգարանին

ԿՐԷՏԷԻ ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐԸ.—

ՋԵՐՐԱԿԱՅՈՒՄ.—

ՀԻՃԱԶԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻՆ

ԼՈՆՏՈՆԷՆ չորեքշաբթի կանով կը հեռագրեն թէ

ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐ.— Սէլանիկէն 15 Կ. Պոլիս ժամանեցին 75 գաղթականներ։

ՎԻԵՆՆԱՅԻ մէջ օսմ.

ԵՐԲՈՐ ԵՒ ԱՆԶԱՆԱՍԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ Չորեքշաբթի օրը

Տէյիրմէնի Թաղին մէջ գինետան մը վերի յարկէն Երկաթուղիի մեքենավար Խալիլ էֆ.ի որդին 20 22 տարեկան Նաֆըզ պէյի դիակը գտնուեցաւ։ Վէրքի մը հետեւանքով մեռած էր։ Ոստիկանութիւնը իմանալով հարցաքննութեան ենթարկեց անոր երկու ընկերները՝ մաքսային պաշտօնեայ Մէհմէտ ու Ֆէթհի էֆ.ները։ Ֆէթհի էֆ. ու Նաֆըզ պէյ Սկիւտարէն երկու սրուակ օղի առեր և Այըըլըք Չէշմէսիի մօտ ծառի մը տակ նստեր են։ Մէհմէտ էֆ. այդ միջոցին անկէ անցեր է. միւսները զայն հրաւիրեր են, բայց Մէհմէտ էֆ. չէ ընդուներ. օղին ալ հատած է եղեր. ուստի Նաֆըզ պէյ ու Ֆէթհի էֆ. նոյն գինետունը գացեր են ուր քիչ ետքը հասեր է նաև Մէհմէտ էֆ.։ Նաֆըզ պէյ դաշոյն մը քաշեր և ըսեր է այս վերջնոյն. «Մեր հրաւէրը չզիջանեցար ընդունելու»։ Ֆէթհի էֆ. «Ի՛նչ կ'ընես Նաֆըզ. զիս սպաննէ՞» ըսեր է. բայց Նաֆըզ «Ընելիքս ըրի» ըսելով գետինը փռուեր է։ Գինետան այդ սենեակին մէջ ուրիշ մարդ չէր գտնուէր. խանութպանն ալ արտասովոր աղմուկ մը չէ լսեր. միայն մօտակայ տուներէն նշմարեր են թէ այդ սենեակին մէջ մարդ մը գետինը պառկած է և երկու հոգի ալ յուզեալ վիճակի մէջ ջուր կու տան անոր։ Ոստիկանութիւնը այդ կերպով ի մացած է։ Բժշկական քննութեամբ հաստատուեր է թէ վէրքը որովայնին վրայ է և մահը երակի մը կտրուելէն առաջ եկած է։ Նաֆըզ պէյի քովէն դաշոյն մը գտնուած է պատեանին մէջ դրուած։ Հաստատուած չէ թէ Նաֆըզ պէյ ոճրի՞ մը զոհ գացած թէ անձնասպան եղած է։

SANTAL MIDY

Երբ համոզում մը գոյացուցած ըլլանք, անոր հակառակ առարկութիւնները մտիկ կ'ընենք ըսելով. «Խօսէ՛ միշտ...»։ Այսպէս կ'ընեն երիտասարդները, որոնք Սանթալ Միտին ճանչնալնուն՝ կը թողուն որ միւսները խօսին և իրենք միշտ Սանթալ Միտի կ'առնեն՝ շուտ ու լաւ կերպով բուժուելու համար։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ինչպէս ծանուցինք երէկ, Ս. Պատրիարք Հայրը՝ ընկերակցութեամբ Պատրիարքարանի Ա. գործակատար Տէր-Ներսէսեան Տիգրան էֆ.ի, երէկ, ժամը 8ին Դատական գործոց պաշտօնատունը երթալով տեսակցեցաւ Նախարար Բարձր. Աբտիւրրահման փաշայի հետ։

—Բաղէշէն կը գրեն մեզ թէ տնտեսական տագնապին և անցեալ տարուան խիստ երաշտութեան պատճառաւ կարօտութիւնները անհամեմատ կերպով աւելցած են քաղքին մէջ՝ ուր այս պահուս բազմաթիւ ընտանիքներ օրապահիկի կարօտ վիճակի մէջ կը գտնուին։ Բաղէշի մեր Թղթակիցը այս տեղեկութիւնները տալով, կը խնդրէ որ Նպաստից Յանձնաժողովը իր նկատառման առարկայ ընէ տեղւոյն ազգայնոց այս կարօտ վիճակը։

—Մուշէն՝ Վահան վարդապետ Երեցեան նամակով մը կը խնդրէ մեզմէ Ազգ. Պատրիարքարանի ուշադրութիւնը հրաւիրել Անթաղու Զինալերան վանքին վրայ որ շատ խարխուլ վիճակի մը մէջ կը գտնուի։ Այդ վանքը երբեմն ճամբորդներուն համար նախախնամութիւն մը եղած էր, որովհետեւ այդ կողմէն անցնող շատ մը մարդիկ՝ ճամբուն դժուարութիւններէն յոգնաբեկ, հոն կը փութային հիւրասիրուելու, և մեծ հաճոյքով ընդունուելէ զատ կը կերակրուէին ալ ձրիաբար։ Հիմա լքուած է այդ վանքը՝ որ ամէնէն հարուստ վանքերէն մէկն է՝ քանի որ ունի պտղի տուող 72 երկու գիւղեր՝ իր իրաւասութեան սահմանին մէջ։ Վահան վարդապետ Երեցեան որ քանի մը տարի յաջողաբար վարած է այդ վանքին վանահայրութիւնը, շրջակայ գիւղերուն համար շատ օգտակար կը նկատէ վանքին վերաշինութիւնը։

—Անցեալ ապրիլ 4ի իրիկունը, Թիֆլիսի Նահանգապետին բնակարանին մէջ նիստ գումարեր է Ախալքալաքի երկրաշարժին Նպաստամատոյց յանձնաժողովը։ Այս առթիւ մեր Թիֆլիսի Թղթակիցը հետեւեալը կը հաղորդէ մեզ.—Դիւանապետի հաշուէն յայտնուեցաւ որ մինչեւ ապրիլ 1, Նպաստի հանգանակութիւը հասած է 207,773 րուբլիի և 54 կոպէկի։ Նոր նուիրատուութեանց մէջ գլխաւոր տեղը կը բռնէ Իշխանուհի Էլիզաւետա Ֆէօտորովնա՝ 7371 րուբլիով, որուն 5000 րուբլին տուած է Կայսեր Խաչի ընկերութեան Մոսկուայի մասնաժողովը և 2371 րուբլին գոյացած է Իշխանուհիին հովանաւորութեամբ մարտ 14ին Մոսկուայի մէջ տրուած բարեգործական Նուագահանդէսէն։ Ասկէ զատ, Իշխանուհիին միջոցով՝ վաճառական Պ. Կօլօտիլկով 1000 րուբլի ղրկած է Ախալքալաք, որպէս զի զատկական տօներու առթիւ բաշխուի արկածեալ գիւղացիներուն։ Նպաստամատոյց յանձնաժողովը որոշեց մասնաւոր շնորհակալութիւն յայտնել Իշխանուհիին։ Տեղւոյս Փրանսական հիւպատոսն ալ ղրկեր է 43 րուբլիի գումար մը՝ որ Մեծ Պահքի առաջին օրը՝ տեղւոյս Փրանսական գաղութին տուած պարահանդէսէն գոյացած է։

Այդ նիստին մէջ Նահանգապետը ծանոյց թէ երկրագործական Նախարարը՝ յարգելով իր միջնորդութիւնը, թոյլատրած է ձրիապէս 3240 գերան տալ երկրաշարժէն արկածեալներուն՝ տուներ շինելու համար։ Այդ գերանները պիտի առնուին Ախալքալաքի գաւառին Տեղրեբո Զերօբէտչայի և Ախալցխայի գաւառին Սակիրէ-Դիվարի ու Բուկիտի արքունական անտառներէն։ Յանձնաժողովը որոշեց այդ գերանները ստանալու և բաժնելու համար յատուկ մարմին մը կազմել Ախալքալաքի մէջ. այդ մարմինն պիտի մասնակցին Ախալքալաքի մէջ գործող մասնախումբին կողմէ նշանակուած անձ մը, տեղական վարչական ներկայացուցիչը և գիւղացիներու կողմէ ընտրուած հաւատարմատարներ։ Տուներու շինութեան համար պէտք ըլլալիք փայտեղէնին մնացեալ մասը պիտի գնուի Բօրժոմի կալուածներէն, որոնք մինչեւ առաջիկայ յունիս, 2500 հատ եղեւնի և սօսի չոր գերան պիտի յանձնեն։ Բօրժոմի կալուածներուն մէջ կը գտնուին նաեւ մեծ քանակութեամբ չինարի ծառեր։ Նպաստամատոյց յանձնաժողովը այդ ծառերը անյարմար դատեց տուներու շինութեան։

«Շինուելիք տուներուն համար երեք տեսակ յատակագիծներ պատրաստուած են. մարդկային բնակութեան յատկացուած սենեակները փայտէ երկկող կտուրներ պիտի ունենան, իսկ անասուններու գոմերը՝ հողածածկ աղեղնաձեւ կտուրներ։ Որմերը պիտի կրնան նաեւ տեղական կաւով շինուիլ, միայն թէ շինութեան գործը պէտք է յանձնուի կարող որմնադիրներու։ Նպաստամատոյց յանձնաժողովը ինք պիտի ստանձնէ շինութեանց բոլոր փայտեղէն նիւթերը, և պիտի վարէ շինութեանց հսկողութիւնը. իսկ գիւղացիները մի՛ միայն տեղական նիւթեր պիտի հայթայթեն և պիտի օգնեն գործաւորներուն՝ երբ բանւոր։ Շինութեան գործին հսկողութիւնը վարելու համար, Նպաստամատոյց յանձնաժողովը՝ Մանագիտական բարձրագոյն վարժարանէն պիտի հրաւիրէ 4 ուսանող՝ որոնց իւրաքանչիւրին կա՛մ ամսական յիսուն րուբլի պիտի յատկացուի և կամ 3-4 ամսուան համար միանուագ 200 րուբլի պիտի տրուի՝ 50 րուբլի ճանապարհածախսի հետ։

«Արկածեալ գիւղացիներուն սերմնցու մատակարարելու հարցն ալ վերջնական լուծում մը գտնելու վրայ է։ Այդ գործին համար հիւսիսային Կովկաս ղրկուած Պ. Յ. Մերգելեան հեռագրով յայտներ է թէ գնած է 6,000 պութ ցորեն՝ զոր ապրիլ 2ին երկաթուղիով պիտի ղրկէ։ Կովկասի ուրիշ կողմերն ալ մեծ փութով ձեռք առած են սերմնցու մատակարարելու հարցը, որ նպաստի գործին է՛ն կարեւոր և է՛ն անհրաժեշտ մասերէն մէկը կը կազմէ։»

—Անցեալ ապրիլ 11ին, Թիֆլիսի ժողովրդանի դահլիճին մէջ շատ փայլուն նուագահանդէս մը տրուեր է մասնակցութեամբ օրիորդ Պապայեանի և Տ. Ստեփանեանի։ Երկու օրիորդներն ալ բուռն կերպով ծափահարուեր են ստուար բազմութեան մը կողմէ։ Ժողովրդանին սրահը լեցուած է եղեր գովելի երաժշտասիրութեամբ մը։

—Ռուսահայ ծանօթ երաժշտապետ Պ. Կարա-Մուրզա ալ, զատկական տօներուն առթիւ Կարսի մէջ տուեր է նուագահանդէսներու շարք մը՝ մասնակցութեամբ 100 հոգիէ աւելի երգեցիկ նուագախումբի մը։ Պ. Կարա-Մուրզա մեծ յաջողութիւն ձեռք բերեր է։

—Նպաստից Յանձնաժողովը երէկ 100 ոսկի ղրկեց Տիարպէքիրի առաջնորդական տեղապահ Տ. Եզեկիէլ վարդապետի, որպէս զի կարօտ գիւղացիներու սերմնցու բաշխէ։

—Թիֆլիսի հրատարակչական ընկերութիւնը հրատարակեր է Լաֆոնթէնի առակներուն թարգմանութիւնը։ Թարգմանիչը՝ Մեսրոպ էֆ. Նուպարեան (Իզմիրցի) յառաջաբանով մը տեղեկութիւններ տուած է Լաֆոնթէնի՝ և անոր առակներուն թարգմանութեան վրայ։ Գիրքը բաղկացած է եղեր 360 մեծադիր էջերէ, տպուած մաքուր և հաստ թուղթի վրայ։ Այդ հատորին հրատարակութեան ծախքը հոգացեր է Ռուսահայ ծանօթ տպարանատէր Պ. Տ. Ռոտինեանց, ի յիշատակ իր հօրը։ Մեր Թղթակիցը չի յայտներ այդ թարգմանութեան ոտանաւոր կամ արձակ եղած ըլլալը։

—Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը կը ծանուցանէ թէ ինչպէս Ս. Յակոբայ արհեստարանին կօշիկի և աթոռի ճիւղերը, նոյնպէս ալ դերձակի և ոստայնանկի ճիւղերը ի վիճակի են յանձնարարութիւններ ընդունելու։ Այդ ճիւղերուն մէջ կը պատրաստուին ճաշակաւոր հագուստներ և անկողնի ծածկոցներ շատ դիւրամատչելի գիներով։ Դիմել Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան գրասենեակը։

—Թիֆլիսի Ներսէսեան վարժարանին հարցաքննութիւնները սկսեր են Թիֆլիսի Թեմին Առաջնորդին՝ և Էջմիածնէն ղրկուած կրօնաւորներու ներկայութեան։ Հարցաքննութիւնները որոնք ապրիլ 4ին սկսեր են, պիտի տեւեն մինչեւ Մայիս 17։

—Պարթալէն, «Նորայր» ստորագրութեամբ կը գրեն մեզ. «Տեղւոյս Պէզճեան վարժարանը որ 60 70 երկար տարիներէ ի վեր կանգուն կը մնայ, և ունեցած է փայլուն շրջաններ՝ նոյն իսկ անա՛նկ ատեններու մէջ ուր մերինները ուսման վրայ շատ մեծ գաղափար մը չունէին, հիմա շատ ողորմելի վիճակի մը մէջ կը գտնուի։ Պարթալցին ի զուր ստակ կը վատնէ իր վարժարանին յառաջդիմութեան համար։ Վարժարանին սեմէն ներս մտնող ամէն դասատու իր քմահաճոյքին համեմատ կը վարէ վարժարանը, կը բաւէ որ շլացուցած ըլլայ Թաղ. Խորհուրդին այս կամ այն անդամը։ Ու խեղճ մանուկները կը պարտաւորուին պարապ ժամանակ կորսնցնել այդ անկարող ուսուցիչներուն ձեռքին տակ։

«Այս օրերս ուրիշ տարօրինակ խնդիր մըն ալ ունինք. Թաղ. Խորհուրդը կ'ուզէ ձեռք անցընել երջանկայիշատակ Պէզճեան ամիրայի կտակէն մնացած պարբերական վճարումը որ չէնքին հիմնարկութենէն մինչեւ այսօր մի՛միայն վարժարանին կը յատկացուէր։ Խորհուրդը վերջերս ուզած էր եկեղեցին բաժնել վարժարանէն. պարագայ մը՝ ուրկէ հասկցուի թէ կը ջանայ եկեղեցիին յատկացնել ամիրային կտակը։ Այս ամէնուն նպատակն է կորսնցնել տալ վարժարանին պիւտճէին հաւասարակշռութիւնը, որպէս զի Հոգաբարձու մարմինը՝— որ կարող՝ բայց թաղականներուն ո՛չ սիրելի մարմին մըն է,— պարտաւորուի հրաժարիլ, և իրենց կամ իրենց ուզած անձերուն ձեռքը մնայ վարժարանին մատակարարութեան գործը։ Թաղ. Խորհուրդը արդէն միշտ հակառակած է արդի հոգաբարձութեան՝ անոր ընտրուած օրէն ի վեր. կը յիշուի անշուշտ թէ 1897ին ալ այդ միեւնոյն թաղական մարմինը ուզեց վարժարանին յատկացնել Պէզճեան ամիրայի կտակած գումարը, ինչ որ այն ատեն խնդիր յարոյց։ Կը յուսանք որ ինչպէս այն ատեն, այս անգամ ալ Ազգ. Վարչութիւնը պիտի միջամտէ և չպիտի ուզէ զրկել վարժարանը հասութի այն կարեւոր աղբիւրէն՝ զոր Պէզճեան ամիրա նուիրագործած է իր կտակով։ Տեղացիք գոհ են արդի Հոգաբարձութենէն որուն գործունէութիւնը ամէն կերպով գովելի կը գտնեն։ Եթէ կայ հրաժարեցուցանելիք մարմին մը, այն ալ Թաղ. Խորհուրդն է՝ որ առիթը բնաւ չի փախցներ անախորժ խնդիրներ յարուցանելու։ Աւելի լաւ կ'ըլլայ, եթէ ինք բեռները ժողվելով հեռանայ եկեղեցիէն։»

ՄԱՍԻՍ
ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՄԱՍԻՍ Գրական և Քաղաքական Շաբաթաթերթի 18րդ թիւը կը հրատարակուի վաղը առտու, հետեւեալ բովանդակութեամբ.

Այվազովսքիի մահը. ՄԵՐՍԷՏԷՍ.— Տխուր քեյեր Երկար ուղին. ԱՂԵՔՍ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ.—Դպրոցական առողջապահութիւն. Դպրոցի հիւանդութիւններ. ՏՈՔԹ. ՎԱՀՐԱՄ ԹՈՐԳՈՄԵԱՆ.—Գողցուած հաճոյքը (Նովէլ) ԱՆՑՈՐԴ.—Փունջ գերմանական բանաստեղծութեանց «Նկարիչը» Քրիստիան Կլլերտ. թարգմ Ռ. Յ. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ.—Յիշատակ մը Այվազովսքիէ. ՏԻԳՐԱՆ ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ։

ՄԱՍԻՍ ձեռքէ կը ծախուի հատը ՔԱՌՍՈՒՆ ՓԱՐԱՅԻ։ Տարեկան բաժանորդագինն է կէս օսմ. ոսկի՝ թէ՛ Կ. Պոլսոյ և թէ՛ գաւառներու համար, կանխիկ։ Արտասահման 12 Ֆրանք։ Խմբագրութեան կեդրոնն է Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան, Թիւ 13։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՑԱՆՈՒՑՈՒՄ

Արմաշու Դպրեվանուց Խնամակալութեան

Դպրեվանուց Վարչութիւնը կը փութայ ծանուցանել Արմաշու Զարխափան Ս. Աստուածածնի բարեպաշտ ուխտաւորաց թէ երթեւեկութեանց դիւրութեան համար պէտք եղած միջոցները ձեռք առնուած են նախկին տարիներու նման։

Հարկ չկայ ըսելու թէ երթեւեկութեանց դիւրութեան համար կարեւոր է Օսմանեան կամ Համիտեան թէզքէրէ ունենալ ի ձեռին, կայարաններու մէջ ցոյց տալու համար։

Նիկոմիդիայէ Արմաշ ճանապարհին ապահովութիւնն ալ կատարեալ է տեղական իշխանութեանց ձեռք առած կարգադրութեանց շնորհիւ, և վանքին կողմէ յատուկ պահապաններ կարգուած են ըստ սովորութեան՝ ուխտաւորաց ընկերակցելու համար։

Նիկոմիդիոյ մէջ գտնուող վանքին գործակատարները պիտի ջանան ուխտաւորաց պէտք եղած դիւրութիւնները ցուցնել և պատրաստել։ 4—5

21 ապրիլ 1900

(Կնիք Դպրեվանքի Վերատեսչութեան)

Հեռագիր
ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԼՈՒՐԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 10 մայիս.—Բրէթօրիայէն կը հեռագրեն թէ Քրիւկէր Նախագահին ճառը Խորհրդարանին հաւանութեան արժանացած է։ Ժողովը ցաւ յայտնած է թէ Անգլիա խաղաղութեան կնքման համար եղած առաջարկները չէ ընդունած։ Նոյնպէս բողոքած է Ժընեւի պայմանադրութիւնը բռնաբարուելուն դէմ. կառավարութեան յանձներ է պէտք եղած միջոցները ձեռք առնել պարագաներու համաձայն։

—Այսօրուան հեռագիրներուն նայելով Լորտ Ռոպէրթսի բանակը իր յառաջխաղացութիւնը կը շարունակէ։ Պօէրները առանց կռուելու ետ կը քաշուին։ Կը կարծուի թէ իրենց ոյժերը կը խնայեն, որպէս զի կարենան Անգլիացիները կեցնել Քրոնզթատի մօտ։

—Պօէրները կը նահանջեն Սըր Ռըտվէրս Պըլըրի առջեւէն։

—Եոհաննէսպուրկի մէջ լուր տարածուեցաւ թէ Թրանսվալի արտաքին գործոց Նախարար Պ. Ռէյց հրաման տուած է, Ռանտի 25 հանքերը քանդելու համար պատրաստութիւն տեսնել։

—Հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Վանամվէյկըն զօրավարը Վալըվրըի մէջ 7 մայիսին մեռեր է։

—Կը ծանուցուի թէ պօէր կիները պատերազմելու իրաւունք կը պահանջեն։

—Բրէթօրիայէն կը հեռագրեն թէ Թրանսվալի Խորհրդարանին անդամներէն մեծ մասը հաշտութեան բանակցութիւններուն սկսուիլը կը պահանջէ։

ԱՇԱՆԹԻՆԵՐԸ

ԼՈՆՏՈՆ.—Իրիկուան լուր եկաւ թէ Անգլիացիները Քումասին գրաւեր են։

ՍՊԱՆԻԱ

ՄԱՏՐԻՏ.—Նախարարական նոր տագնապ մը խիստ հաւանական է Քաթալոնիոյ մէջ խռովութիւնը կը շարունակէ։

ԵՒՐՈՊԱՅԻ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

ԼՈՆՏՈՆ. — Գարնանածաղկի Դաշնակցութեան ժողովին մէջ Լորտ Սոլզպէրի, երէկ, ճառ մը խօսելով յոռետես կարծիքներ յայտնեց Եւրոպայի կացութեանը վրայ, և հրաւիրեց Անգլիան որ ազգային պաշտպանութեան համար պատրաստութիւններ տեսնէ։

ՇՈՒԷՏԻ ԹԱԳԱՒՈՐԸ

ՓԱՐԻԶ.—Շուէտի Թագաւորը Փարիզ գտնուած միջոցին մեծ հանդէսներ պիտի տրուին։

ԿԱՐԴԱՑԷ՛Ք, ԿԱՐԴԱՑԷ՛Ք

ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ

Մեծ Հայ վաճառատուն պատրաստ եւ չափու վրայ հանդերձներու .—Կ. Պոլիս, Սուլթան Համամ, Հաճօբուլօ խան, Նարաշէն վերնայարկի անկիւնը, Թիւ 33

Այս վաճառատան տէրն և հիմնադիրն, Արտակ Մոսիկեան, շատ տարիներ այս արհեստով զբաղած, ուրիշներու հետ ընկերութեամբ հագուստի վաճառանոցներ կազմակերպած, իր փորձառութեան և ուղղամտութեան շնորհիւ, յաճախորդաց վստահութիւնն ու համակրութիւնը գրաւած ըլլալով, այս ձեռնարկով ալ յաջողութեան ամէն պայմաններով կը ներկայանայ։

Առաջին կարգի վարպետ ձեւող մը միշտ ներկայ է վաճառանոցին մէջ.—Ի վաճառ հանուած բոլոր հագուստները, ամբողջապես նոր կտրուած, վերջին նորաձեւութեան անթերի նմոյշներ են, խարդախ կերպասներ երբեք չեն գործածուիր. իսկ գիներու մասին մրցման գաղափար մը այն ատեն կարելի է ունենալ, երբ ապրանաց վրայ նշանակուած թիւերը տեսնէ մարդ։

Կը խնդրուի ուշադիր կարդալ հետեւեալ խօսակցութիւնը.

—Մեր ամառուան հագուստը Հաճի Շահին վաճառանոցէն առնենք։

—Բայց այդ վաճառանոցը խանին մէջտեղն, երկար սանդուխով կ'ելլուի. ո՞վ պիտի յոգնի մինչեւ հոն։

—Կ'ելլենք, հոգ չէ, վաճառանոցին տէրը իր արհեստին մէջ շատ կարող ու փորձառու մէկն է. մեր ճաշակին համեմատ շիք և նորաձեւ հագուստներ ամէն տեղէ աւելի հոն պիտի գտնենք. եթէ ուզենք յատկապէս ձեւել կուտանք. գիներն այնքան աժան են որ կարծես թէ գոնէ քաշուելու մտօք, ունեցած ապրանքները ձեռքէ հանելու կ'աշխատի։ 140 ղշ ի բալթօներ հոնտեղ 90ղշ.ի կը ծախուին։

—Ի՞նչպէս կը շահի ուրեմն

—Կը շահի որովհետեւ—Ա. Ընկեր չունի որ շահածը բաժնէ։ Բ. Անձնական ծախքն այնքան չափաւոր է որ ապրանքին գինը բարձրացնելու չի հարկադրուիր։ Գ. Զինքը ճանչցող և իրեն համակրող շատ յաճախորդ ունի, ամէն մէկէն քիչ քիչ կը շահի բայց գումարը մեծ կ'ըլլայ։ Դ. Բաղդատմամբ ուրիշներու, վաճառատան վարձքը և ծախքը խիստ աննշան են։ Ե. Քիչով գոհ սրտով կ'ըսէ. «Ալլահ պէրէքէթ վէրսին.»

Վաճառատունը կիրակի օրերը բաց է— Վերջին գին—Մէկ թիւ 2 ղշ. — Նորագութեան աշխատութիւններէ բի։

ՏՈՔԹՈՐ Կ. ՍԹԱՆԱՍԵԱՆ որ տասնըհինգ տարիէ ի վեր իբր Բժիշկ, Վիրաբոյժ և Մանկաբարձ իր յաջողակութեամբ, գոհ ըրած էր հասարակութիւնը, վերջերը ուղեւորութիւն մը ըրած է Եւրոպա յատկապէս մօտէն ուսումնասիրելու համար արդի վիրաբուժական գործողութեանց վերջին կատարելագործեալ դրութեանց ամէն մանրամասնութիւնները (techniques), և յաջողաբար Եւրոպայի գլխաւոր բժշկական կեդրոններուն՝ ԷՏԻՆՊՈՒՐԿԻ, ԼՈՆՏՈՆԻ, ՓԱՐԻԶԻ ԵՒ ՎԻԷՆՆԱՅԻ հիւանդանոցներուն մէջ ժամանակիս էն նշանաւոր վիրաբոյժներուն կատարած գործողութիւններուն որոնց հետեւելով՝ ուսումնասիրած է, մանաւանդ կանանց ներքին գործարաններու, և որովայնի վրայ կատարուած ամէն գործողութիւնները (Laparotomie), և ասոնց համար պէտք եղած գործիքներն ալ հոգալով վերադարձած է այժմ իր բնակավայրը՝ ԻԶՄԻՐ։ Ուստի պատիւ ունի ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ պատրաստ է դարմանելու իրեն դիմող ամէն հիւանդները. կատարել ամէն տեսակ վիրաբուժական գործողութիւններ մարմնոյ որ և է մասին վրայ։ Կը տեղաւորէ կոտրած և խախտած (քըրըք, չըքըք) ոսկորները նորագոյն մեթոտներով։ Մանաւանդ յանձն կ'առնէ դարմանել ԿԱՆԱՆՑ ծննդական գործարանաց հիւանդութիւնները՝ ժամանակիս էն կատարելագործեալ կերպերովը։

Ամէն Ուրբաթ օր ձրի կը դարմանէ աղքատաց ԱԿԱՆՋԻ ԲԹԻ և ԿՈԿՈՐԴԻ հիւանդութիւնները և վիրաբուժական գործողութիւններ կը կատարէ։

486 33—100

ՍԱԿԱՐԱՆ

Շատ կարեւոր փոփոխութիւններ չունին այսօր գիները։ Օսմ. քօնսոլիտէն երէկ իրիկուան գիներով գրեթէ նոյնն է. երկաթուղին՝ նմանապէս։ Անգլիական քօնսոլիտէն ինկած է. Ֆրանսական ռանդին գինը երեկուընէ աւելի վար է. Սպանիականը՝ նոյնպէս։ Ահա այս է սակերուն վիճակը։ Միայն Թրանսվալի թուղթերը ոչ միայն ամուր կը բռնուին քանի օրերէ ի վեր, այլ և այսօր կէս փր. ևս վրայ դնելով Բարիզի սակարանին մէջ, կ'արժեն 76 փր. և հոս 73½ փր։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քօնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	24	39
Ամէնէն բարձր գին	»	25	01
Ամէնէն վար գին	»	24	38
Ռումէլիի Երկթ. զոց.	ֆր.	119	50
Ամէնէն բարձր գին	»	119	62
Ամէնէն վար գին	»	119	25

ԲԱՑՈՒՄ 28 Ապրիլ

Օսմ. Քօնսոլիտէ Սեռի Դ	Ք. Կ.	24	39½
Ռումէլիի Երկաթուղի	ֆր.	119	27½
Օսմանիյէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քրէտի Ժէնէրալ Օթթմ.		2	34
Տօս. Օթ. Շանմ է Վալէօռ	Ա. Ո.	0	15
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	30
Թրամուէյ բաժնեթ.		675	—
» ժուիսանս		210	—
» պարտամ.	ֆր.	480	—
Քարաֆ Կ. Պոլսո	»	469	—
Թրանսվալ	»	73	50

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 Ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	15
Անգլիական ոսկի	»	110	—
Իոլ էմբէրիալ	»	90	20
Քրիմից	»	51	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	06
Ճէյրէկլիք	»	97	10
Բէշլիք Թղթադրամ	Օ. Ո.	8	60

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	108	27½
» » » չէք	»	109	22
Բարիզ » »	ֆր.	23	10
» » » չէք	»	23	95¼
Պէրլին անտոկոս չէք	Մարք	18	69
Վիէննա չէք	Ֆիոր.	22	12

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 10 Մայիս

Անգլիական Քօնսոլիտէ	100	31
Օսմանեան Ռանթ սէռի Բ.	—	—
Օսմանեան Ռանթ սէռի Դ. բաց.	22	87
Օսմանեան Ռանթ սէռի Դ. զոց.	22	81
Օսմանեան Պանքա	13	—
Ռուսական 1890	—	—
Հելլենական 5%	40	—
» Մօ օրօլ	45	—
Պուլկարական 1888	84	—
Էժիպսիէն իւնիֆիէ	—	—
Տօմինիալ	101	—
Թրանսվալ	3	—
Այտըն երկաթուղի	10	—
Փոխարինուած ըն	25	425

ՓԱՐԻԶ, 10 Մայիս

Ֆրանս. Ռանթ 3%		100	87
» » 3½%		103	—
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.) բաց.	Ղրշ.	23	05
) զոց.	»	23	15
» » » Բ.	»	—	—
« « « Գ.	»	—	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	ֆր.	574	—
Օսմանիէ	»	423	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	121	50
Օսմ. մաքսատուն	»	511	—
Օսմ. Ռէժի	»	323	—
Բրիօրիթէ Թիւրք 4%		482	50
Քրէտի Լիոնէ		1135	—
Իտալական Ռանթ	»	95	15
Պորտուգալական տոտոքին	»	72	77
Էժիպսիէն իւնիֆիէ		—	—
Թրանսվալ	»	76	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	185
Դրամազեղչ	»	03	50

ՎԻԷՆՆԱ, 10 Մայիս

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	»	242	80
Ռումէլիի երկաթուղի	»	117	50
Օսմ. Ռէժի	»	303	—

ՊԷՐԼԻՆ, 10 Մայիս

Ռուպլը	»	216	60
Ռումէլիի երկաթուղի	»	117	70
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	—	—
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	295

ՊՐԻՒՍԷԼ, 10 Մայիս

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.	22	82½
Ռումէլիի երկաթուղի	118	75

ԾԱՂԻԿԻ ՍԻՐԱՀԱՐՆԵՐՈՒՆ

Այս անգամ վարդերու և մեխակներու համար մասնաւորապէս պատրաստուած արհեստական աղբերուն գործածութիւնը կը յանձնարարուի։ Սոյն աղբերը՝ բոյսերը զօրացնելով աւելի տոկուն կ'ընեն խել մը հիւանդութեանց դէմ. Նաեւ ընդհանուր մշակութեանց համար ալ արհեստական աղբին գործածութիւնը կ'արդիւնաւորէ ամէն բերք և պտուղ։

Սոյն աղբերը կը ծախուին քիլօն 4 ղրշ., Պոլիս, Պահչէ-Գափու. ՊԻՆ ՊԻՐ ՉԷՇԻՏ վաճառատունը։

Ծաղիկի, բանջարեղէնի, հունտերու և արհեստական աղբերու համար գաւառներէն եղած յանձնարարութիւնները փութով կը կատարուին։

ՕԳՈՒՏԻ ՄՕՐԻՒԻ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ 1888
Եըլտըզ, Կ. Պոլիս, 13 դեկտ.

Պարոնայք Սզող եւ Փօուն,

Կը ցաւիմ որ պաշտօնական դիրքովս կարող չեմ փորձեր ընել, այլ համաձայն ուրիշներուն փորձերուն եւ այն բժշկաց որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը այտարարեմ որ ձեր Մօրիւ ձկան իւղն իր այս վիճակին մէջ դիւրաւ խմուելով եւ մարսուելով, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս ախտաբուժական գիտութիւնն ի վաղուց անտի ուզած է, մանաւանդ այդ յաջող պատրաստութեան մէջ։ ՏՐ. Մ. Մ. ՄԱՎՐՈՅԷՆԻ ՓԱՇԱ
Բժիշկ Վեհ. Սուլթանի

THE
LANCASHIRE
INSURANCE
COMPANY

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԳԼ. ԸՆԿ.
Հաստատուած 1852 ին

Կեդրոնական գրասենեակ ընկերութեան յԱնգլիա «Լանքաշայր Էնշիւրընս Պիւլտինկ Էքսչէնճ Սթրիթ, Մանչէսթէր։

Դրամագլուխ	անգլ. ոսկի	3,000,000
Պահեստ	» »	1,574,400

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Հրդեհի ապահովագրութիւն ամէն տեսակ սեփականութեանց վրայ, ինչպէս քարաշէն և փայտաշէն տուներ կարասիք, վաճառականական ապրանք, եւն, եւն, ամենանպաստաւոր պայմաններով, ո և է կերպով։

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

Այս ընկերութիւնը ամէնէն նպաստաւոր պայմանները կ'ընծայէ կեանքերնին ապահովագրել ուզողներուն։

ՊԱՅՄԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐ ՏԵՍԱԿ ՄԸ

Տիեզերական ապահովագիր, անվիճելի, առանց սեղմումի և շահուց մասնակցութեամբ։

Ամէն տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն
ՊՕՆՏ ՍԷԼԸՐ և ԸՆԿ.
Թիւ 4, Քիւչիւք Թիւնէլ խան, Ղալաթիա
93—104

ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՔՈՆՍՈԼԻՏԷ ՊԱՐՏՔԻ
1881 Դեկտեմբեր 8|20 ի Կայս. Իրատէով Թողեալ հասոյթք
ԺԸ. ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ–ՄԱՐՏ 1900

ՏՈՒՐՔԵՐ	ՁՈՒՏ ՀԱՍՈՅԹՆԵՐ Գաւառային վարչութեան ծախսերը զեղչելէ ետքը: 1900 Մարտի հասոյթներ Օսմ. ոսկի			1899 Մարտի Հասոյթներ Օսմ. ոսկի		Գումար 1900 Մարտ 31է Օսմ. ոսկի			Գումար 1899 Մարտ 31է Օսմ. ոսկի	
Վեց անուղղակի Տուրք										
Ծխախոտ (յետամնացներու գանձում)										
Աղ										
Դրոշմաթուղթ	82,248	95		89,403	96	82,248	95		89,403	96
Ոգելից ըմպելիք										
Ձկնարան										
Մետաքս										
Զանազան հասոյթներ Ծխախոտ										
Հասոյթք Ռէժիէն	187,500	—	—	187,500	—	187,500	—	—	187,500	—
Հարկ Պուլկարիոյ փոխանակեալ ծխախոտի տասանորդէն	7,500	—	—	7,500	—	7,500	—	—	7,500	—
Ծխախոտ (մենաշնորհ) Ռէժիի շահուց մասնակցութ.	—	—		—		—			—	—
Յաւելուած Կիպրոսի հասութից փոխանակեալ ծխախոտի տասանորդին յաւելուածով, կամ Մաքսատան վրայ փոխանակագրէ գոյանալիք 130,000 Օսմ. լիրայով	—	—	—	—		—	—	—	—	—
Արեւ. Ռումէլիի տրկն. ճարկէն	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Թէմպէքիի տուրք, Մաքսատունէն փինճկը. վճրի. Սերպիոյ, Գարատաղի, Պուլկարիոյ եւ Յունաստանի բաժին ինկած պարտք	......	...	......	......	...	......	...	......	......	...
Համագումար	277,248	95		284,403	96	277,248	95		284,403	96
ԳՈՒՄԱՐՆԻ										
Նախորդ ամսուան վերջը										
Նախորդ տարեշրջանի վերջը										
Ընդհ. համագումար										

	Օսմ. ոսկի			Օսմ. ոսկի	
1890 ապրիլ 18/30ի պայմանագրով նախատեսուած 4% պարտ. Թուղթերու առ. ճաշիւ վճարուած գումարներ։	—	—	—	—	—
Քոնսոլիտէ պարտքին եւ Արեւելեան երկաթուղիներու պարտաթուղթերուն տկսին. հմր. Եւր. եւ Կ.Պոլիս վճարուած գումարն։	—	—		—	—
	58,446	56	-	52,416	71
Կեդր. Վարչութեան ծախսք։	12,867	78	-	21,065	17
Օսմ. Կայս, Պանքան եւ Հանրային Պարտքի կեդր. սնտուկը պահուած գումարներ։	195,931	61	-	210,922	08
	277,248	95	-	284,403	96

Ի Դիմաց Վարչական Խորհուրդին
Խորհրդական Պատուիրակ
Ռ. ԼԻՆՏԱՈՒ

Նախագահ
Օ. ՀԱՄՏԻ
Կ. Պոլիս, 22/5 Մայիս 1900

AU PRINTEMPS

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ
345, Բերա, Մեծ փողոց, 345
ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

Տիկին,

Պատիւ ունինք ծանուցանել Ձեզ թէ Բերա, Մեծ Փողոց, Պօն Մարշէի դէմը, թիւ 345, «Օ ՓՐԷՆԹԱՆ» անուն մեծ վաճառատուն մը հաստատած ենք որուն բացումը տեղի ունեցաւ ապրիլ 25ին։

Մեր նորաձեւութեանց մթերքն են խիստ ընտիր բրդեղէններ, կերպասներ, մետաքսեղէններ և կանանց արդուզարդի յատուկ առարկաներ, որոնք արդէն Բարիզէն հասած են։ Բոլոր վաճառքներու ընտրութիւնը մեծ ուշադրութեամբ կատարուած է։

Մեր վաճառատան ապրանքները միմիայն Փրանսական են, խնամով ապրսպրուած ընտիր տեսակէ, և իրապէս չափաւոր ու աժան գիներով։

Ցուսալով որ Ձեր այցելութեամբ պիտի պատուէք զմեզ, կը խնդրենք, Տիկին, ընդունել մեր խորին յարգանքները։

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

574 16—30

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ

ԼԵՒՈՆ Ժ. ՊԷՉՄԱՃՕՂԼՈՒ ԵՒ ԸՆԿ.
Ղալաթիա, Վոյվոտա փողոց,
Մաֆրի խան, Թ. 2

Վերոյիշեալ դրամատունը ամէն տեսակ վաճառականական ու պանքայի գործառնութիւններ կ'ընէ։

Արժէթուղթեր աւանդ առնելով փոխատուութիւն։— Գաւառները և արտասահման զրկուելիք գումարներու գանձում և առաքում։— Կտրօններու զեղչ, չէքեր' բովանդակ Թուրքիոյ և Յունաստանի համար։— Այս դրամատան մէջ ամսական 20-100 ղրշ. վճարելով կարելի է գնել' Օսմանեան և Հելլենական երկաթուղիի պարտաթուղթեր, Եգիպտական Քրէտի Փօնսիէ, Վիլլ տը Բարի, Վիլլ տը Պրիւքսէլ, Բարմա, Վիլլ տը Բարիի քառորդ թուղթեր, ևայլն, ևայլն։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԳԱՆՁ ՄԸ

Լրագիրները լեցուած են գովասանքովը շատ մը բժշկական դեղերու' որոնց ամէնքն ալ [illegible] ունին մարդուս առողջութիւնը պահպանելու. ասոնց մէջէն յարմար ընտրութիւն մը ընելէ առաջ պէտք է անոր անցեալին վրայ գաղափար գոյացնել։ Ասոնց մէկը որ հազարաւոր հիւանդութիւններ բուժած է, կաթիլներու մէջ ամփոփուած ՖԷՐ ՊՐԱՎԷՆՆ է զոր աշխարհիս ամէնէն մեծ բժիշկները կը յանձնարարեն այն կարգի հիւանդութիւններու որոնց սկզբնապատճառը արեան տկարացումն է, Անարիւնութիւնը, տժգունութիւնը, ընդհանուր տկարութիւնը և կուրծքի ուրիշ այս կարգի վտանգաւոր հիւանդութեանց ամէնէն ազդեցիկ դարմանը ՖԷՐ ՊՐԱՎԷՆ է, ամէն ճաշի 15—20 կաթիլ քիչ մը ջուրով առնելով միշտ նոր կեանք կը ստանայ մարդ և այս հրաշքին բուն պատճառն այն է որ ՖԷՐ ՊՐԱՎԷՆ արեան մէջ խառնուելով բոլորովին կը նորոգէ զայն։ Այն անձինք որոնց կեանքը հիւանդութեան և կամ չափազանցութեան հետեւանքով վտանգուած է, պարտին հետեւիլ խորհրդի մը որ այնչափ արդիւնաւոր եղած է։ 8—10

ՀԻՆ ԳԻՆԻ երեսուներկու տարուան, բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած նոր ապաքինածներու և անարիւնութիւն ունեցողներու։ Դիմել Օրթագիւղ, հանգուցեալ Մուխթար Եակոբ աղայի տունը։

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1852

Տ. Մ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

([illegible])

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ [illegible] ակռաներն ալ առանց ցաւի կը լեցնեն. [illegible]

Նորաձեւ [illegible], [illegible], և [illegible] ակռաներ կը պատրաստեն, [illegible]

[illegible] կատարելագործեալ [illegible] մեծ [illegible]

Տ. Գ. [illegible] (Թուրք. [illegible]) [illegible]

Ծանօթ.—Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ ՉՈՒՆԻՆՔ։ 197

ԼԸ ԲՐՕՎԷՆՍ ՌԷՒՆԻ

LES PROVINCES RÉUNIES

Ապահովագրական ընկերութիւն ընդդէմ հրդեհի
ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԸՆԿ. ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

Քննիչ Տնօրէնութեան
Ա. ԿԻՒՐԵՂԵԱՆ

Տնօրէն ընդհանուր Թուրքիոյ
ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Ճէտիտ խան

Գաւառաց համար պատուաւոր երաշխաւորութեամբ գործակալներ կը փնտռուին

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին Կայսերական Իրատեով
Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892 Թուականը
(20 Սէֆէր 1310)

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ
Պ. Ալպէր Սիմըն
Ցակորեան խան, Վոյվոտա փողոց
թիւ 67

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին է ՕՂԻՍ ՀԷՆԻ խան, [illegible] Ղալաթիա

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը
Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը
Ենի ճամի հավլուսը փողոց,
Օսմ. [illegible] դէմը

Ընդ-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Ջաւօյի
Մարքուճճըլար, Զարմըլը խան, Թիւ 21 194

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆ.

Ամենահին Միջազգային Ընկ.ն
կենաց վրայ ապահովագրութեան

Տնօրէնութիւն Եւրոպա

Բարիզ 1 և 3 Լը Բէլթիէ փողոց (Պուլվար տէ զ'Իթալիէնի անկիւնը)։

Զուտ փոխադարձ շահերը կը պատկանին Ընկ. ԱՄԲՈՂՋ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒՆ։

1900 Յունուար 1ին ամբողջովին իրականացած երաշխաւորութեան պատրաստ գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 225 ՄԻԼԻՈՆ Փր.։ Ապահովագրութիւն որ կը բանի' 5,503,000,000 Փր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր' 1845' ապահովագրեալներու վճարուած' մէկ միլիառ 545 միլիոն։

ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ ընդհանուր ապահովագիրը (բոլիս) աւելի շատ առանձնաշնորհումներ և առաւելութիւններ կ'ընծայէ ապահովագրելոց քան ուրիշ ընկերութեանց պայմանագրերը։ ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ ապահովագիրն առարկելի չէ բնաւ, և յանձման թուականէն սկսեալ կ'երաշխաւորէ արհեստի, բնակութեան և ճամբորդութեան յարակից բոլոր վտանգներն և մահուան ամէն պարագաները. առանց բացառութեան, նոյն իսկ պատերազմի պահուն։ Ապահովագիրն իրաւունք կու տայ տարուէ տարի փոխառութիւններ ընել, որոնց գումարը նշանակուած կ'ըլլայ կանխաւ ապահովագրութեան մուրհակին մէջ։ Առաջին տարեվճարէն սկսեալ, ապահովագրուողին համար իրաւունքէ անկում չկայ։ Ընդհանուր ապահովագիրը կ'վճարուի ի դէպ մահու ապահովագրեալ անձին ըրած բոլոր մասնավճարներով, ինչպէս նաև ապահովագրեալ դրամագլխով և հարիւրին չորս եւ աշխատութեալ տոկոսով։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Վ. Ս. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Քննիչ-Պատուիրակ
192 Ա. ՋՈՒՀԱՃԵԱՆ
Վոյվոտա փողոց Վիթալիս խան Ղալաթիա

ՈՅԺԻ ՃՇՄԱՐԻՏ ՕՇԱՐԱԿ

Բարիզի առաջնակարգ բժիշկներէն Տոքթ. Լօռան տիւ Պօա կը գրէ. «Բազմաթիւ հիւանդներու վրայ ըրած յաջող փորձերս զիս համոզեցին որ, ԷԼԻՔՍԻՐ ՎԻԹԱԼԱՆ յոգնած ու տկարացած անդամները զօրացնելով երիտասարդական ոյժ և թարմ կեանք կը պարգեւէ մարմնոյն։ Նախ արիւնը կը մաքրէ, կը զօրացնէ ու աստիճանաբար կը բուժէ տկարութիւնը, մէջքի և ողնայարի ոսկորներու ցաւերը, վատուժութիւնն ու անբուժելի համարուած ԱՆԿԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆԸ։» Սնդական գործարաններու յատուկ ազդու դեղերովը ծանօթ Բրօֆ. Միտիի պատրաստած այս ԷԼԻՔՍԻՐ ՎԻԹԱԼԱՆ կազդուրիչ, գրգռիչ և մարսեցուցիչ ըլլալով, ծերեր, ապաքինողներ և ջղագծումներու պատճառաւ անկարողութեան ենթարկուած անձեր անհրաժեշտ է որ փութան օգտուիլ այս քաղցրահամ էլիքսիրին ազդեցուցիչ յատկութենէն։ Կը ծախուի Գանապեանի, Քիւչիւքեանի, Մէշիքեանի, Վօնտեցիանոսի դեղարաններուն ու մթերանոցներուն մէջ։

527 13—52

ՀԱՄԲՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Փռանք	27,000,000
Պահեստի դրամ	»	52,002,500
Տարեկան հասոյթ	»	70,339,912

Ընկերութիւնս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրէ մթերանոցներ և բնակութիւններ և ասոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագիներով։

514 Լիազօր Ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ
ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գափու, [illegible] խան. 20 21 22

ՄԻՇԷԼ ԹԻՖԼԻԶԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՎԻՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԵՒ ԱԿՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐՈՒ
Ղալաթիա, Վոյվոտա Պահականոցին կից թիւ 91

میشل تفلیسیان

Վաճառատանս մէջ ամէն տեսակ ակնաբուժական և վիրաբուժական գործիքներ կը վաճառուին ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ և ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ։ Կախուղ և կարծր լաստիկէ (քաուչուկ) առարկաներ, աճուկ կապիչներ, (գասըգ պաղը), տեսակ տեսակ զըրխներ (շիրինկա), ելեքտրական մեքենաներ, ջերմաչափներ, հեռադիտակներ, խոշորացոյցներ, մանրադիտակներ (միքրօսքոփ), փոքր և մեծ մանրադիտակի ապակիներ, Նորատեսակ ոսկի ևայլն ակնոցներ կը գտնուին վաճառատանս մէջ։ Գիները շատ աժան։ Յաճախորդք շատ գոհ պիտի մնան։

EMULSION SCOTT

ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին Նշանը

աշխարհի մէջ լաւագոյն դեղն է
ԵՐԱԽԱՆԵՐՈՒ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ
ամէն տեսակ հիւանդութեանց համար։

Ամենէն աւօրժահամ ձկան իւղն է «հիփօֆօսֆիթ տը շօ է տը սուտ» ի հետ խառնուած։ Տղայք հաճոյքով կ'ուզեն ճաշակել զայն։ Բնաւ ուրիշ դեղ մը ասոր չափ ազդեցիկ չէ, բուժելու համար

ՀԻՒԾԱԽՏԸ, ԽՈՑԸ (սըրաճա),
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ՏԻՒՐՈՒՄԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՔՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՔԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ,
ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,
և ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Ընդհ. գործակալ ի Կ. Պոլիս ՀԱՄՄԻՒՐ ԵՒ ՀԱՒՐԼ 531

[illegible]

[illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
[illegible]	1069	[illegible]	1497	[illegible]	1011	[illegible]	794	[illegible]	185
Ալէփօ	3607	[illegible]	2906	[illegible]	1595	Մարէնկօ	2273	[illegible]	1115
Անճէլօ	1541	[illegible]	895	Հէրօ	775	Մարթէլլօ	3709	[illegible]	1785
Արիօսթօ	2377	[illegible]	2311	Հիտալկօ	1621	[illegible]	2567	[illegible]	1193
Բասսանօ	1832	[illegible]	937	[illegible]	3731	Միլօ	1057	[illegible]	1200
Բօրօտինօ	1284	[illegible]	2253	[illegible]	1800	Մօնթէպէլլօ	1785	[illegible]	1386
Բուֆալօ	1978	[illegible]	1718	[illegible]	[illegible]	[illegible]	3417	[illegible]	1544
[illegible]	841	[illegible]	504	[illegible]	2354	[illegible]	1051	[illegible]	3821
[illegible]	4421	[illegible]	2434	[illegible]	5540	[illegible]	4100	[illegible]	1470
[illegible]	1671	[illegible]	1520	[illegible]	1062	[illegible]	1035	[illegible]	487
[illegible]	1337	[illegible]	1481	[illegible]	1063	[illegible]	1585	[illegible]	3451
[illegible]	1264	[illegible]	[illegible]	[illegible]	2807	[illegible]	1687	[illegible]	1844
[illegible]	1094	[illegible]	[illegible]	[illegible]	1700	[illegible]	61	[illegible]	1289
[illegible]	2729	[illegible]	[illegible]	[illegible]	1055	[illegible]	933	[illegible]	3394
[illegible]	1834	[illegible]	4582	[illegible]	2877	[illegible]	1665	[illegible]	1850
[illegible]	2687	[illegible]	3060	Լիվօրնօ	1643	Ռօլլօ	1613	Զէրօ	120
[illegible]	4285	[illegible]	1243	Լօրէնցօ	3191	Ռօմէօ	1789		

[illegible] շոգենաւը, Նաւապետ Պօյզ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։

Տուրօ շոգենաւը, Նաւապետ Նիլ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն մեկնած է ամսոյս 7ին և 21ին հոս կը սպասուի։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐԻՋՕ
Թիւ 23—24, Քիւչիւք Միլէթ խան, Ղալաթիա 377

ԱԶԴՈՒ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԸ

Մաքրողականի մը եթէ պէտք ունիք և կը փափաքիք տանիդ [illegible] անմիջական ազդեցութեամբ, [illegible] Եանօսի նման ազդուեցուցիչ ջուրերն [illegible] դեղերը, որոց մեծագոյն մասը [illegible] ու փութացէք գնել։

VILLACABRAS

աշխարհահռչակ մաքրողականն է որ [illegible] կան աղբիւրներէն Բաուզէօնեան [illegible] թեամբ գտնուած յստակ ջուր մըն է, շատ դիւրաւ կը խմուի։ Ազդեցութիւնը անմիջական։ ՎԻԼԼԱՔԱԲՐԱՆ [illegible] լուծողական ջուրերու նման ոչ [illegible] ոչ անհանգստութիւն կը պատճառէ։ Առտուն անօթի, ջուրի գաւաթ ՎԻԼԼԱՔԱԲՐԱՆ' տասը վայրկեան [illegible] միջոցով երկու անգամէն [illegible] խմել, բաւական է կատարելապէս մաքրուելու։ Պնդութիւն, գլխացաւ, ստամոքսի խանգարում [illegible] մանաւանդ նստողական կեանք վարող անձինք, եթէ ամէն առտու թէյի [illegible] գինիի գաւաթ մը Վիլլաքաբրա խմեն կ'ազատին պնդութենէն և անոր հետեւանք հիւանդութիւններէն։

Կը ծախուի ամէն դեղարաններու և դեղավաճառատուններու մէջ։

504 17—52

COMP RUSS

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւն

Եշ 25 8 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի
Դ. 26 9 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա 10ին միջօրէէն առաջ (Պորտ-Սայիտ [illegible] լով Աղեքսանդրէ, Բօրթ-Սայիտ, Յաֆա, Պէյրութ եւ Իզմիր)։
Ե 27 10 Օտէսա ժամը 6ին միջօրէէն [illegible]
Եշ 27/10 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Բաթում [illegible] ժամը 1ին յետ միջօրէի
Ուր 28/11 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԸ

Մայիս 14ին Մինկրէլի, Անատոլուի [illegible]

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Մայիս 15ին Մինկրէլի, Մարսիլիա։

Տոմսեր ուղղակի Բարիզի համար Առաջին կարգի 245 ֆրանք. 2.կարգի 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին Թօփ Հանէ Քարաքէօյ վրայ։ 516 Թ. ՌԸՊՈՒՆ

Արտօնատէր [illegible]

—)(33)(—

ՆԻՔՕԼ ՄԷՅՐԱ

ԿՈՒԱՊԱՇՏ ՀՆԴԻԿՆԵՐԸ

Գ. ՄԱՍ

ՏԱՃԱՐԻՆ ՀՐԴԵՀԸ

Գ.

ՔԱԼԻ ԴԻՑՈՒՀԻԻՆ ԳԱՆՁԸ

Առանց կենալու քանի մը ժամ ալ քալեցին։ Երբեմն կը կենային շունչ առնելու, և իրենց ջահը վառելու, եւ կամ իրենց ծարաւը անցնելու համար։ Պիտի կրնայի՞ն գտնել այն ելքը որ իրենց պիտի մաքուր օդ և կեանք տար։ Ա՞րդեօք նիրվանական տաճարին վտանգներէն խուսափեցան' անօթութենէ և յոգնութենէ մեռնելու համար։

Որքա՜ն ժամանակ տեւեց այս տանջանքը։

Իրենց տոկուն բնաւորութիւնը յաղթեց յուսահատութեան։ Եւ միշտ իրենց ճամբան կը շարունակէին, հակառակ ամէն արգելքներու։

Սակայն բաւական ժամանակէ ի վեր կրանիթէ սրահը իրենց շուրջը կը լայննար։

—Ցանկարծ աչքերնին վեր վերցնելով ամէնքն ալ սքանչացման աղաղակ մը արձակեցին։

Իրենց աչքերուն առջեւ ընդարձակ քարայր մը կը տարածուէր, որուն սակայն բնական գեղեցկութիւնը ոչինչ էր բաղդատելով մէջը կուտակուած հարստութիւններուն հետ։

Մեծ արկղեր, ոսկիէ և արծաթէ զարդերով, կը պարունակէին թանկագին ոսկիէ կոյտերու գանձեր, Ռաճաներու և քրմապետներու պատկերներով մոնկոլեան և մահրաթեան դրամներ, հին գոհարներ և փիղի ակռաներ' արուեստով քանդակուած։

Այս ամէնուն մէջը Նիքիթայի, գանձի չաստուածին ձոյլ ոսկիէ արձանը կար։ Իր ահագին ճակտին վրայ կը փայլէր միակ աչք մը, որ անմնան փայլով և խոշորութեամբ գոհար մըն էր։ Բազկին վրայ թանկագին քարերով լեցուն մեծ սափորներ կային։

Փախստականները կարծես թէ քարացած էին այս դիւթական վայրին մէջ եղած հրաշալիքներէն։

Երեքը մէկտեղ կը պատրաստուէին շողշողուն քարայրը մտնել, երբ յանկարծ թեթեւ աղմուկ մը լսեցին։

Ուշադրութեամբ ականջ դնելով, մարդկային ձայն մը կրցան որոշել։ Մըթութեան մէջ այս ձայնին ուղղութեամբ լոյս մը կը ցոլար։ Քիչ մը վերջը մարդկային կերպարանք մը յառաջացաւ ցատկելով։ Ամէնքը մէկ ուրախութեան աղաղակ մը արձակեցին։ Սիթա իր մեծ բարեկամուհիին գիրկը ինկած էր որ իրեն ամէնէն գորովալի զգացմունքները կը [illegible]։

—Ազատեցանք, ըսաւ իրեն քրմուհին։ Անտառին վրայ նայող ելքը գտայ։ Շայթրէն շատ հեռու չէ։ Եղէգով ծածկուած դաշտի մը վրայ կը նայի։ Քիչ մը անդին մաքուր օդ ծծեցի, և իսկոյն վազեցի ձեզ գտնելու։

—Սիրելի զաւակս, ըսաւ իրեն Պ. Թօքըըն խանդաղատանքով, քեզի ինչպէ՞ս պիտի կրնամ մեր շնորհակալութիւնը յայտնել այս անձնուիրութեանդ համար։

—Բաւ է որ զիս հետերնիդ տանիք, այս անիծեալ Մայսուրէն հեռու։

Փախստականները իրենց եկած ճամբէն ետ դարձան, բայց ինչ նոր կորովով այս անգամ. ուրախութիւնը իրենց ոյժ տուած էր։ Հազիւ թէ քանի մը քայլ առած էին. երբ Բէնսոնէ նշանով մը զիրենք կեցուց։

—Վայրկեան մը կեցէք ըսաւ։ Այս բիւրեղեայ քարայրին մէջի հարստութիւններէն բան մը չե՞նք պիտի առնենք հետերնիս։ Բալի դիցուհին մեզի բաւական վնաս հասուց, մեզի փոխարէն մը կը պարտի։

Ժամանակ չտալով իր հօրեղբօր որ զինքը արգիլէ, երիտասարդը Նիքիթայի բազկէն վեր ելաւ, և իր դանակովը փորձեց հանել դիցուհիին իբր աչք ծառայող մեծ գոհարը, և իր սովորական ճարտարութեամբ յաջողեցաւ։

Պ. Թօքըըն քննելով չքեղ ադամանդը.

—Այս քարը անգին է, ըսաւ, մինչեւ հիմա ճանչցուած ամէնէն գեղեցիկ ադամանդներէն աւելի ծանր է և փայլ ունի։ Ուրեմն, պահէ Էօկար, աւելցուց։

Իբր պատասխան, երիտասարդը Ֆրանսային իր բաճկոնակին գրպանը դրաւ ադամանդը և յետոյ «Բարիզցի ստահակի» ոճով, զոր երբեմն կը գործածեր Տէյլորան զուարճացնելու համար,

—Ասկէ վերջը Նիքիթա զիս պիտի պաշտպանէ, ըսաւ։ Որովհետեւ աչքը միշտ վրաս է։

Միս Տէյլորա ժպտեցաւ, և Սիթայի կռթնելով, պատրաստուեցաւ հետեւիլ իր հօրը, որ այս անգամ վերջնականապէս մեկնումի նշանը կու տար։

Դ.

ՄԵՌԵԱԼՆԵՐ ԿԱՆ ԶՈՐՍ ՊԷՏՔ Է ՍՊԱՆՆԵԼ

Փախստականները հազիւ թէ տասը քայլ առած էին քարայրը հեղեղին միացնող նրբանցքին մէջ, երբ չորսը մէկ կեցան' աչքերնուն չհաւատալով։

Ի՞նչ էր որ իրենց սարսափահար աչքերուն կ'երեւար և իրենց կարծել կու տար թէ երազի մը խաղալիկ էին։

Մարդ մը գոյնզգոյն ծածկոյթի մը մէջ պլլուած անցքին ճիշդ մէջտեղը կեցած, կարծես թէ կ'ուզէր իրենց արգիլք ըլլալ։

Այս մարդը Սուքրիանն էր։

Ջահերէն լուսաւորուած իր դէմքին վրայ, աչքերը տարօրինակ կերպով կը վառէին։ Կատաղութիւնը չէր որ իրեն դէմքին այս արտայայտութիւնը կու տար, այլ գոհացում գտած ատելութիւնը։

Ֆաքիրին ներկայութիւնը այնքա՛ն չէր սպասուեր, որ փախստականները նախ և առաջ աչքերնուն չէին հաւատացած։ Ետ քաշուեցան այդ մոգական նայուածքին ազդեցութեան տակ։

Բայց ուրուականը ինքն ալ շարժեցաւ, զիրենք հալածելու համար, միշտ անձայն ու վայրագ, մինչեւ բիւրեղէ քարայրը, մինչեւ Նիքիթայի արձանը, որուն կռթնեցան փախստականները, ճակատնին պաղ քրտինքով մը ողողուած։

Այն ատեն ուրուականը խօսեցաւ։

Եւ ի՛նչ գերեզմանական, ի՛նչ մեռելական ձայնով։

—Ես եմ, Սուքրիանն, ըսաւ անոնց. հիմա պիտի մեռնիք։

Բէնսոնէ այլ եւս չէր կրնար իր նութեան վրայ կասկածիլ, ձի դառնալով ըսաւ շարժումով մը.

—Րէվոլվէրս։

Մուրացկանը զէնքը ընդմիջեց րական ձայնով մը.

—Զէնքդ մի փնտռեր։ Այդ վը չէ։ Ստորերկրեայ վայրին մէջ ձեռքէն ձգեց, ճիշդ այն բոլոր դիւերը ձեզի սպասեցի, լալով որ հոնկէ պիտի անցնիք։

—Տե՛ս ըսաւ և զէնքին փողը վրայ ուղղեց։ Բէնսոնէ ճանչցաւ իր վոլվէրը։

Ուրեմն այսպէս բաղդը իրենց էր։ Այս զէնքը իրենց միակ յոյսը մուհիին ձեռքէն իրենց անողոք թշնամ անցեր էր։

Բայց և այնպէս Սուքրիանա չէր քաշեր։ Կ'ուզէր իրենց հոգեվ աւելի երկար ժամանակ վայելել։

Կը բաւականանար վրայ իր զէնքը ուղղելով, պատրաստ րենց առաջին շարժման կրակ ընելու։

—Րանական է, ըսաւ Պ. Թօքըըն խուր ձայնով մը։ Որովհետեւ պաշտպանութեան ենք և պէտք է որ նինք, սպաննեցէք մեզ։

—Լաւ ուրեմն ըսաւ Սուքրիանա, կոր ժամանակ չպիտի սպասէք։

(Շարունակելի)